

STAROVIČSKÝ

Z P R A V O D A J

SRPEN 2019
ČÍSLO 77

HODY 2019

Úvodník

Vážení spoluobčané, končí letní prázdniny, které snad naplnily díky teplému a slunečnému počasí očekávání především dětí a mládeže představu o ideálních prázdninových podmínkách, předznamenávají postupný příchod podzimu, který je v naší oblasti charakteristický obdobím sklizně nejrůznějších zemědělských plodin, především ovoce. Převládající a zároveň tradiční je pěstování vinné révy, které však přináší kromě příjemné konzumace jak vlastních hroznů, tak i následných produktů z nich také různé problémy spojené z jejich zpracováním. Mám teď na mysli zpracování hroznů pro výrobu vína případně ovoce pro výrobu destilátu. Při procesu výroby vína je zapotřebí oplachovat vodou různé zařízení a přístroje, jako jsou mlynky, lisy, kádě, sudy atd. Voda se zbytky cukru, případně alkoholu se běžně vypouští do kanalizace, kterou se dostane na čistírnu odpadních vod – nejedná se přitom o splaškovou vodu, takže je toto vypouštění nepovolené. Zde působí velké problémy – přestává fungovat hlavní funkce aktivační nádrže – biologické odbourávání organických látek. V této fázi dochází k odumírání potřebných mikroorganismů, ztrátě kyslíku dodávaného do nádrže dmychadly a absenci vloček kalu, který se tak nemůže usadit v nádrži a odchází volně do potoka - čistírna pak přestává fungovat. Tyto situace bývají umocněné i tím, že se do kanalizace dostávají z některých domácností i kvasnice vzniklé při stáčení vína, což má za následek téměř kolapsový stav ČOV, ze kterého se zařízení dostává do normálu třeba i 2 měsíce. Stejně působí také vylévání odpadu z pálení destilátů přímo do kanalizace, když navíc pominu fakt, že je domácí výroba alkoholu nezákonná. Rád bych v této souvislosti znovu podotkl, že se ani v jednom z uvedených případů nejedná o splaškové odpadní vody a vypouštění těchto látek do kanalizace je trestné. Uvedenou problematiku bude pravděpodobně vedení obce řešit systémem monitorujících čidel umístěných na jednotlivých stokách, kdy se jejich přesouvaním původce znečištění postupně lokalizuje. V této souvislosti bych ještě vzpomenu podobný problém týkající se splaškových vod a tím je likvidace vlhčených ubrousků vyhozením do záchodových mís v domácnostech. Jejich struktura je pevná a krátkodobě nerozložitelná, proto při nátoku na ČOV působí ucpávání čerpadel přítoku a čistírna je v krajním případě opět vyřazena z provozu. Samozřejmě je pro každého z nás jednodušší bezmyšlenkovitě házet nebo vypouštět do kanalizace vše, čeho se chceme momentálně zbavit – snažte se prosím přemýšlet před tím, než to uděláte, jestli i za cenu trochy osobního nepohodlí nemůžete likvidovat uvedené „odpady“ jiným způsobem, např. kvasnice či výpalky zakopáním do jámy na zahradě, příp. ubrousky do popelnice. Ne proto, že je to nezákonné, ale prostě jen pro to, že chcete pomoci.

Vladimír Drbola
starosta obce

Vjezdový sloupek v Mezírci

V měsíci červnu byl osazen sloupek bránící osobním automobilům průjezdu uličkou od kulturního domu na ulici Hlavní z důvodu bezpečnosti chodců a cyklistů, především dětí, pohybujících se na chodníku u výjezdu z uličky u autobusové zastávky. Situace na tomto místě je značně nepřehledná a v minulosti zde často docházelo ke kolizním situacím. Sloupek osadili pracovníci obce.

Čištění suchého poldru

V měsíci srpnu byl vyčištěn suchý polder na okraji obce u parku, ve kterém se shromažďuje při silných deštích voda z polí a dále pak odtéká do kanalizace. Po dlouholetém suchém období se ukázala jeho účelnost při silných červnových bouřích, kdy se nádrž srážkovou vodou zcela zaplnila a zabránila tak pravděpodobnému zaplavení přilehlých zahrad a místních komunikací blátem. Regulovaným odtokem pak voda již bez většího množství kalů otekla do kanalizace.

Věž budovy hasičské zbrojnice

V měsíci srpnu byla dokončena přístavba věže na sušení hadic budovy hasičské zbrojnice, která bude zároveň sloužit pro výškový výcvik jednotky SDH. Věž bude ještě osazena konstrukcí zařízení pro vytahování hadic a žebříkového systému pro výstup na horní venkovní podestu věže. Práce provedla firma David Poláček – Provádění staveb Starovičky, vystrojení ocelovými konstrukcemi provede firma Cochtanovic s.r.o. Velké Pavlovice.

Ořez větví

V měsíci červenci provedli pracovníci obce ořez suchých větví stromů u kostela a fary. Práce byly provedeny s pomocí montážní plošiny s pracovní výškou 21 m, při umístění plošiny pod kostelem na hlavní silnici byla doprava na komunikaci řízena kyvadlově. Ořez bylo nutno provést z důvodu bezpečnosti, kdy hrozil pád větších suchých větví na přilehlý chodník a na parkující automobily.

Cesta do Běloruska

Počátkem července byla uskutečněna cesta zástupců obce a Klubu vojenské historie Starovičky do Minsku v Bělorusku za účelem osazení pamětní desky na hrob účastníka tankové bitvy u Staroviček, čestného občana obce Starovičky a hrdiny Sovětského svazu Ivana Stěpanoviče Mirenkova. Cesta i program návštěvy proběhl podle plánovaného harmonogramu bez problémů – výjimku tvořila snad jen překvapivá vstřícnost, nečekaný zájem a nadstandartní organizace našeho pobytu a zajištění zázemí od členů fondu Памяť Афгана i všech ostatních, se kterými jsme přišli do styku a které nikdo z účastníků v takové míře neočekával. Podrobnosti jsou uvedeny v samostatném článku v tomto čísle zpravodaje.

text/foto: VD

Obec Starovičky recyklací elektrospotřebičů výrazně ulevila životnímu prostředí.

Loni občané obce odevzdali k recyklaci 1 873,96 kilogramů starých spotřebičů. Snaha obyvatel recyklovat staré a nepoužívané elektrospotřebiče se již několik let vyplácí. Obec Starovičky obdržela certifikát vypovídající o přínosech třídění a recyklace elektrozařízení. Díky environmentálnímu vyúčtování společnosti ASEKOL je možno nyní přesně vyčíslit, o kolik elektrické energie, ropy, uhlí, primárních surovin či vody jsme díky recyklaci vysloužilého elektrického zařízení ušetřili ekosystém Země. Víme také, o jaké množství se snížila produkce skleníkových plynů CO₂ nebo nebezpečného odpadu. Informace vycházejí ze studií neziskové společnosti ASEKOL, která s obcí dlouhodobě spolupracuje na recyklaci vyřazených elektrozařízení. Z Certifikátu Environmentálního

vyúčtování společnosti ASEKOL vyplývá, že občané obce Starovičky v loňském roce vyřadili 1 873,96 kilogramů elektrického zařízení. Tím, že bylo toto množství následně předáno k recyklaci, bylo uspořeno 16,82 MWh elektřiny, 823,83 litrů ropy, 81,76 m³ vody a 0,83 tun primárních surovin. Navíc byly sníženy emise skleníkových plynů o 3,68 tun CO₂ ekv. a produkce nebezpečných odpadů o 17,37 tun.

Výsledek studie jednoznačně prokázal, že zpětný odběr elektrozařízení, i těch nejmenších, má nezanedbatelný pozitivní dopad na životní prostředí. Když si uvědomíme, že recyklace běžných 100 televizorů uspoří spotřebu elektrické energie pro domácnost až na 4 roky, nebo ušetří přibližně 400 litrů ropy potřebných až k sedmi cestám do Chorvatska, jsou to impozantní čísla. Pozitivní zprávou pro uživatele počítačů také je, že odevzdání 10 vysloužilých monitorů ušetří spotřebu energie potřebnou pro chod notebooku po dobu necelých 5 let. Všichni ti, kteří tříděním takto zásadně přispívají k ochraně životního prostředí, si zaslouží obrovský dík. V současné chvíli mají Češi prostřednictvím sběrné sítě společnosti ASEKOL k dispozici více než 17 000 sběrných míst. To je pětikrát více než například v ekologicky vyspělém Rakousku. Sběrný dvůr je již v každé středně velké obci. Zároveň ulice a separační stání jsou doplněny o červené kontejnery na drobné elektro. Každý, kdo má zájem třídit vysloužilé elektro, si může najít nejbližší sběrné místo na www.sberne-dvory.cz nebo na www.cervenekontejnery.cz.

Asekol a.s. Praha

Odpadové hospodářství

Svoz odpadu

svoz bioodpadu

září

středa 11. 9. 2019

čtvrtek 12. 9. 2019

středa 25. 9. 2019

čtvrtek 26. 9. 2019

říjen

středa 9. 10. 2019

čtvrtek 10. 10. 2019

středa 23. 10. 2019

čtvrtek 24. 10. 2019

(HK)

Foto: Vlhčené ubrousky na ČOV

Usnesení č. 5/2019

ze zasedání Zastupitelstva obce Starovičky,
konaného dne 27. 6. 2019 v 19:00 hod.
v zasedací místnosti OÚ Starovičky

1. ZO **schvaluje** ověřovatele zápisu, program jednání, zápis a usnesení z minulého zasedání.
2. ZO **schvaluje** Rozpočtové opatření č. 3/2019.
3. a) Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** přijetí účelové finanční podpory ve výši 250 000,- Kč z rozpočtu Jihomoravského kraje k projektu „Starovičky – realizace energetických úspor sportovních kabin“. Zároveň **schvaluje** Smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje pro výše uvedenou akci a **pověřuje** starostu obce podpisem smlouvy.
b) Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** přijetí účelové finanční podpory ve výši 43 000,- Kč z rozpočtu Jihomoravského kraje k projektu „Starovičky – zařízení pro prezentaci vinařství“. Zároveň **schvaluje** Smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje pro výše uvedenou akci a **pověřuje** starostu obce podpisem smlouvy.
4. Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** záměr zřídit věcné břemeno za účelem umístění distribuční soustavy s názvem „Starovičky, přípojka NN, Plotnárek“ – kabelové vedení na pozemku 595/1, pozemek zapsaný na LV č. 10001 a za účelem jejího provozování. Věcné břemeno bude zřízeno úplatně, a to jednorázovou náhradou v celkové výši 1 000,- Kč bez DPH.
5. a) ZO **neschvaluje** záměr prodat pozemky p.č. 608 a 609.
b) ZO **schvaluje** záměr prodeje pozemku p.č. 595/34 o výměře 275 m² za cenu 60,- Kč/m² + DPH.
6. ZO **schvaluje** poskytnutí neinvestiční dotace z rozpočtu obce ve výši 380 000,- Kč TJ Starovičky, IČO 46214933 na účel: Realizace projektu „Starovičky – rekonstrukce oplocení areálu a ochranných konstrukcí“. ZO **schvaluje** veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu obce Starovičky a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy. Veřejnoprávní smlouva bude zveřejněna na úřední desce do 30 dnů ode dne uzavření smlouvy po dobu tří let, viz. zákon 250/2000 Sb.
7. a) ZO **neschvaluje** podporu provozu Linky bezpečí, z.s.
b) ZO **neschvaluje** prezentaci obce do knihy Putování za českým a moravským vínem.
c) ZO **schvaluje** Smlouvu o zpracování žádosti o dotaci a manažerské řízení přípravy projektu na akci „Umístění vzduchotechniky do tříd a kuchyně ZŠ v obci Starovičky“ se zhotovitelem Ing. Davidem Plíštěm, Ph.D., Mělník a **pověřuje** starostu podpisem smlouvy.

Ve Starovičkách 8. 7. 2019

Bc. Tomáš Dolák
místostarosta

Vladimír Drbala
starosta

POVINNÉ ČIPOVÁNÍ PSŮ

Vážení chovatelé, obracím se na Vás s velmi důležitým sdělením:

Poslední novela veterinárního zákona přinesla poměrně zásadní změny pro chovatele psů, a to **povinnost čipování všech psů s účinností od 1.1.2020.**

Tato povinnost se netýká psů, kteří byli označeni tetováním před 3. červencem 2011. Povinnost povinného čipování je prováděná s platností vakcinace proti vzteklině. Jinými slovy, pokud pes nebude k 1.1.2020 očipován, je z pohledu tohoto zákona pokládán za nevakcinované zvíře se všemi důsledky z toho plynoucími. Je nanejvýš důležité si uvědomit, že povinnost čipování je povinností chovatele, nikoli veterináře. Proto na Vás, Vážení chovatelé psů apeluji, abyste tuto skutečnost nebrali na lehkou váhu a hlavně nenechávali čipování Vašeho pejska na poslední chvíli. Pokud se na mě v této záležitosti obrátíte s jakýmkoliv dotazem, samozřejmě Vám rád vše ohledně čipování zodpovím a vysvětlím. Děkuji za Vaši pozornost, kterou jste věnovali tomuto sdělení. **MVDr. Jiří Svobodný**

Školní rok
2018/2019 skončil.

Děti se těšily na

prázdniny, pedagogové a ostatní zaměstnanci školy na zaslouženou dovolenou. Pro žáky dva měsíce plné dobrodružství a nových zážitků, pro nás učitele čas odpočinku a načerpání nových sil do příštího školního roku.

O deseti měsících, které se v září zdály dlouhé, teď můžeme říct, že utekly jako voda a nebylo toho málo, co jsme během té doby ve škole stihli. Hned od září jsme do výuky zařazovali mnoho aktivit, které mají žákům svojí formou napomoci získat nové poznatky, zkušenosti a dovednosti anebo jim alespoň pomoci si svoje znalosti utřídit.

Veškeré aktivity a programy realizované v naší škole jsou plánovány a organizovány s ohledem na potřeby a zájmy dětí. Takže se ve škole vystřídali hudebníci, loutkoherci, kouzelník, preventisti se svými pásmi a pořady pro děti.

Do výuky učitelé zařazovali projektové dny zaměřené na různé oblasti výuky, např. na ochranu naší planety i přírody, našeho zdraví, na pravidla správného chování, učili se mezilidským vztahům, řešili s žáky chování v dopravních situacích, učili se základy první pomoci. Sami žáci vytvářeli re-

ŠKOLNÍ ROK 2018/2019

feráty a prezentace, které byly zaměřené k právě probíranému učivu. Programy prevence sociálně patologických jevů se zaměřovaly na problematiku vztahů mezi vrstevníky v reálném světě, upozornily na nebezpečí a úskalí sociálních sítí. Žáci 1. a 2. ročníku absolvovali 10 lekcí plavání v rámci tělesné výchovy a většina z nich se stala "zdatnými" plavci. Mnozí pak zlepšili své dovednosti během lyžařského výcviku na sjezdovce v Němčičkách. Zúčastnili jsme se několika sportovních i výtvarných soutěží, ve kterých jsme získávali velmi dobrá umístění, například výborných sportovních výsledků dosáhli naši žáci při měření sil s žáky jiných škol ve Velkých Pavlovicích. Ve výtvarných soutěžích naši žáci získali prestižní místa. V dubnu se konal pohádkový zápis dětí do 1. ročníku, a tak v září přivítáme 8 nových prvňáčků. V rámci spolupráce s MŠ usnadňujeme dětem vstup do první třídy, zařazujeme společná setkávání v průběhu celého školního roku nejen s žáky, ale i s budoucí třídní paní učitelkou.

Při zápisu děti vyhledávaly rozdíly v jednotlivých obrázcích, poznávaly geometrické tvary, vyprávěly básničky nebo i zazpívaly písničku, určo-

valy počet a ukázaly, jak se umí orientovat v pro-

storu. Maminka je nablízku, přesto budoucí školák už musí ukázat, co sám dovede. Je jen na pedagogickém umu zkušených učitelek, dozvědět se o dítěti co nejvíce a rozpoznat zralost dítěte pro vstup do školy.

Další zážitky i aktivity děti prožívaly v rámci školní družiny i mimoškolních kroužků jako čtenářský klub, kroužek keramiky, hry na flétnu a kroužek anglického jazyka.

Do školy přicházejí i děti s určitým handicapem nebo se specifickými vzdělávacími potřebami. Pro ně jsou tu nenahraditelné paní asistentky, které těmto dětem podle potřeb výrazně pomáhají.

Vyvrcholením školního roku byla školní akademie, jejíž součástí bylo i rozloučení s žáky 5. ročníku, kteří odchází na 2. stupeň, ale i rozloučení s malými předškoláky, kteří opustí svoji školku a přijdou k nám do školy. A co nás čeká o prázdninách? Celé patro ZŠ čeká nová výmalba, takže se můžeme těšit na krásné, čisté třídy.

(Wal)

A v září opět všichni odpočatí s chutí do školy!

2019/2020	od		do	
	den	datum	den	datum
Zahájení školního roku	Po	2. 9. 2019		
Státní svátek	Po	28. 10. 2019		
Podzimní prázdniny	Út	29. 10. 2019	St	30. 10. 2019
Vánoční prázdniny	Po	23. 12. 2019	Pá	3. 1. 2020
Zahájení výuky po vánočních prázdninách	Po	6. 1. 2020		
Vydání vysvědčení za 1. pololetí, ukončení 1. pololetí	Čt	30. 1. 2020		
Pololetní prázdniny	Pá	31. 1. 2020		
Jarní prázdniny	Po	17. 2. 2020	Pá	21. 2. 2020
Velikonoční prázdniny	Čt	9. 4. 2020		
Státní svátek	Pá	10. 4. 2020		
Velikonoční pondělí	Po	13. 4. 2020		
Zápis do 1. roč. pro šk. rok 2020/2021	V období od 1. do 30. 4. 2020 – přesné datum bude upřesněno na www.zs-msstarovicky.cz			
Státní svátek	Pá	1. 5. 2020		
Státní svátek	Pá	8. 5. 2020		
Vydání vysvědčení za 2. pololetí	Pá	26. 6. 2020		
Reditelské volno	Po	29. 6. 2020	Út	30. 6. 2020
Hlavní prázdniny	St	1. 7. 2020	Po	31. 8. 2020
Zahájení školního r. 2020/21	Út	1. 9. 2020		

Výtvarná soutěž

Naše škola se i letošní školní rok zapojila do soutěže „Požární ochrana očima dětí a mládeže“ a jsme rádi, že i letos naši žáci v okresním kole této literárně-výtvarné soutěži uspěli. V kategorii 1. -2. tříd získal první místo Roman Javorčák, žák první třídy. Slavnostní vyhlášení výsledků proběhlo 25. června v Horních Bojanovicích. (Baj)

Školní akademie

Školní akademie je pro žáky základní školy vždy záležitostí, na kterou se těší. Někteří mají často trému, možná se i trochu stydí, ti starší zase vše odlehčují humorem – jedno je ale jisté, všechny děti se snažily a poctivě nacvičovaly, aby 27. června mohly vystoupit s programem Tak jde čas... Není vždy jednoduché najít vhodné téma a propojit společné vystoupení dětí mateřské školy po pátý ročník základní školy. Letos nás inspirovaly různé etapy života, kterými v průběhu vystoupení diváky provázel „Pán času“. Svými básněmi, scénkami či tanečky děti předvedly narození, batolecí věk, školku, školní věk, střední školu, vysokou školu, svatbu i stáří. Doufáme, že se Vám vystoupení líbilo, a děkujeme tímto všem, kteří svou účastí přišli děti podpořit. (Baj)

Červen u nás ve škole

Na začátku června jsme učivo měli téměř zvládnuté, a tak jsme prověřovali získané znalosti a opakovali především hravou formou, nechybělo vyrábění lapbooků či jiných přehledů učiva. (Baj)

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Návštěva Dinoparku ve Vyškově

Na 19. červen se všechny děti moc těšily. Vydali jsme se do světa dinosaurů. Cesta autobusem zpočátku moc nebavila, děti se pořád ptaly, kdy už tam budeme a najednou jsme tam byli. Posilnili jsme se svačinou a nasedli do vláčku, který nás odvezl do dinoparku. A byli jsme tu. Přivítali nás druhy dinosaurů, na jejichž jmény by si člověk zlámal jazyk. Děti si na ně mohly sáhnout, pohladit si je, ale jak spustil řev, všichni jsme se lekli a utíkali pryč. Ale po chvíli jsme si na to zvykli. Téměř všichni jsme navštívili 3D kino, kde jsme shlédli krátký příběh. 2 hodiny utekly jako voda a my jsme se vrátili na stanoviště vláčku a vydali se na zpáteční cestu do ZOO, kde na nás čekal pan řidič a bezpečně nás dopravil zpátky do školky. Celý den jsme si pěkně užili.

Loučení se školkou

Loučení se školkou pro budoucí prvňáčky nastal 27. 6., kdy probíhala školní akademie pod názvem "Tak jde čas". Už samotný název může napovědět, v jakém duchu celá akademie probíhala. Narození, první krůčky, první kamarádi, školka, škola, studium, první lásky atd. Jak se zpívá v písni "všechno jednou skončí a něco začíná", tak pro některé naše kamarády skončilo bezstarostné období her a po prázdninách začne období učení. Pasováním na školáky jsme se s těmito kamarády rozloučili a popřáli jim krásné prázdniny a vykoření správnou nohou do nové etapy života. 2. 5. jsme jeli na poslední plavecký výcvik. Procvičili jsme si všechno, co jsme se během těch 10 lekcí naučili a pak jsme čekali na příchod víly Pepičky. A ona opravdu přitancovala. Vhodila dětem do vody poklad, který si každý plavec musel vylovit. Pro každého čekalo nějaké malé překvapení a mokré vysvědčení. Moc jsme si to užili a už se těšíme na příští školní rok, kdy někteří z nás opět budou jezdit. (PN)

Předávání vysvědčení

V pátek dne 28.6.2019 slavnostně skončil rozdáním vysvědčení školní rok 2018/2019. Žáci si domů odnesli ohodnocení své práce, kterou po celý rok vykonávali. Nutno říci, že pro většinu bylo toto hodnocení výborné a na vysvědčení se objevilo "prospěl s vyznamenáním". Než jsme se rozešli, přitukli jsme si na závěr roku dětským sektem, s přáním sejít se v novém školním roce odpočatí a ve zdraví. Pochutnali jsme si také na muffinech od paní Šmerdové, která je pro nás k této příležitosti napekla. Tímto jí touto cestou děkujeme, stejně tak chceme poděkovat paní Michnové za finanční dar, který poskytla a žáci si tak zamlsali, protože za tyto peníze šly děti společně na zmrzlinu. (Wal)

Školní družina

Měsíc červen patří mezi žáky za nejoblíbenější měsíc, jak ve školním roce, tak kalendářním. Všichni jsou plní očekávání, co o prázdninách zažijí za dobrodružství. Proto jsme se i my ve školní družině navnadili na prázdniny. Venku bylo velké teplo, tak jsme se chodili ochlazovat na mlhoviště a opalovat na školní zahradu. Ale nebylo to jen „o opalovačce“ na školní zahradě, museli jsme si nejdříve rozdat výkresy a výrobky, které jsme si během roku vytvořili. Nejvíce času jsme strávili nad úklidem hraček (největší práci nám dal úklid LEGA), ale vše jsme dali pěkně do pořádku a už teď se těšíme, jak se všichni v září vrátíme zdraví a plní elánu do další práce. (Fra)

Z naší farnosti

Foto: Lenka Krůžová

V letošním suchém měsíci dubnu, kdy jsem se naposled ozvala v rubrice „Z naší farnosti“, přála jsem Vám, milí čtenáři, krásné, vlhké jaro, přičemž jsem již dopředu sýčkovala, že se tak nestane. A ejhle, ono nás všechny převezlo. Letos jsme se dočkali májových dešťů a dokonce i červnové vláhy. Mohli jsme se radovat ze 125 mm májových dešťů a přes 90 mm červnových! Bohu díky za každou kapku, ne-li za takový u nás nevšední příděl. Veškerá úroda proto vypadá jinak jako minulé dva roky. Také červenec se srpnem nenechaly zrezivět trávníky a neničily suchem přírodu, a to je příjemné. Ne jako minulý rok, kdy téměř celý měsíc srpen teplota neklesala pod třicítka a ani noci nás neochladily, protože se bez vánku držely kolem pětadvacítky.

Naše farní společenství se sešlo na poděkování za vláhu spojenou se žehnáním polí a ukončením školního roku tradičně pod vinicemi u BOŽÍCH MUK. Počasí v tuto neděli 16. června bylo velmi příjemné. Nebylo horko ani zima a tak 18 dětí s 20 dospělými si tento nedělní podvečer náramně užili. Děti dostaly odměny za stavbu mostů přes zeměkouli, které stavěly svou účastí na bohoslužbách po celý školní rok. Ani my dospělí jsme nepřišli zkrátka. Naši mladí obětavci pro nás vyrobili milou pozornost s přáním krásného léta. Nesměli chybět „Brúcci“ se svou kytarou, se kterou se nám tentokrát předvedl i pan děkan. Hodně jsme si pozpívali a pochutnali na špekáčkách opečených nad ohýnkem. Ani se nám domů nechtělo. Tak snad dá-li Pán Bůh, zase za rok u Božích Muk nashledanou.

V neděli 26. června se slavil svátek Božího Těla, jehož účast posílilo 10 mladých, kteří trávili dovolenou

v naší obci. Zpívali a také se připojili do našeho průvodu k venkovnímu oltáříku. Na fotce Adámek Horčíčka a družička Zituška Němečková.

Červenec končil krojovanými hody. Po mnoha letech nám stárky a stárky udělali velikou radost. Nebyli na mši svatě jako každoročně jen malí krojovaní, ale také tato stárkovská chasa. Bylo to hezké. Také čtyři ministranti posluhovali v krojích. Tak snad se tato tradice i v naší obci zase usadí tak, jak bývávalo a jak je tomu všude v okolí. Milá chaso, děkujeme!

O týden později na 3. srpna, připadlo 66. výročí poprav otce Václava Drboly, našeho rodáka. Tak jako minulý rok i letos vykonali manželé Václavkovi z rodiště otce Jana Buly – Lukova, svou osobní pěší pout, aby propojili cestou a modlitbou rodiště těchto kněží. Na rozdíl od nás, si farnosti, ve kterých oba kněží působili, dělají poutě a vzpomínková setkání na tyto dva mučedníky. Někteří přijeli zakončit tuto vzpomínku k nám za manželi Václavkovými na mši svatou, která byla sloužena v 17 h. na závěr jejich třídní pěší pouti v našem kostele. Sloužil pan farář z Babic. Celkem 14 poutníků tedy

zavítalo do našeho kostela, aby uctili památku našich kněží. Pozvali jsme všechny na faru k malému občerstvení a popovídali jsme si spolu, jako bychom byli staří známí. Moc se jim u nás líbilo a dlouho jsme se srdečně loučili. Přijali jsme jejich pozvání na červen příštího roku, kdy budou slavit sté výročí narození P. Jana Buly.

Jako každoročně, tak i letos děti absolvovaly farní tábor tentokrát ve Štítarech u Vranovské přehrady. Počet dětí od nás vzrostl na 8. Jejich hodnocení táborového pobytu psát nemůžu, protože uzávěrka zpravo-daje je v den, kdy odjíždějí, tedy jejich start je 11. srpna. Přejeme jim hezké počasí a šťastný návrat, abychom se spolu s nimi sešli na začátku školního roku v našem kostele a to v neděli 1. ZÁŘÍ NA DĚTSKÉ MŠI SVATÉ, KDE VŠEM DĚTEM BUDE POŽEHNÁNO DO NOVÉHO ŠKOLNÍHO ROKU. DĚTI, PŘINESTE SI K POŽEHNÁNÍ TAKÉ SVOJE ŠKOLNÍ AKTOVKY!!! Všem čtenářům přeji za naší farnost příjemný konec léta, bohatou úrodu ve vinných sadech a pěkný barevný podzim.

Anna Haluzová

Z osobního archivu rodáka ze Staroviček

Ještě před koncem minulého století jsem musel nejen já, ale i spolužáci z měšťanky, korigovat naše poznatky z této vzdělávací instituce. Shodli jsme se, že jsme prošli „zvláštním“ obdobím. Na naše srazy absolventů byli zváni žáci, kteří ukončili všech osm tříd. Nikdo z nás ve třídě nevěděl a ani se nezajímal, kdo opakoval ročník a z jaké příčiny. Stalo se, že přede mnou seděl v šesté třídě kluk, kterého jsem pak v životě již nikdy neviděl. Dvakrát, jak se tehdy říkalo, propadl. A nebylo jich málo. Pouze žáci, kteří opakovali ročník z různých příčin, ale ne prospěchových, mohli postoupit do osmé třídy, pokud byl z jejich strany, respektive jejich rodičů, zájem. Každý ročník jsem seděl s jiným spolužákem. To byla jedna z příčin, proč nebyly navazovány mezi námi bližší kontakty a tím i kamarádství. Velký vliv na navazování kontaktů mělo i naše dojíždění. Autobusy dojížděly na náměstí (tehdy oficiální autobusové nádraží) snad dvacet minut před vyučováním a podobně tomu bylo s odjezdy zpět. Většina z nás znala z Hustopečí jen toto náměstí a cestu do školy. Chlubili jsme se, jak jsme dojížděli do školy na kolech. Ale kolik nás tehdy bylo? Ze všech tří tříd snad osm až deset. K tomuto číslu jsme se dopracovali tak, že jsme spočítali rodiny, které kolo vlastnily a měli dítě našeho věku. Z děvčat nejezdila žádná. Z generace našich matek tipuji, že víc jak polovina na kole neuměla jezdit. Kolo také nebylo levnou záležitostí. Z pozitivních událostí ve vztahu k měšťance lze zaznamenat v sedmé třídě zájezd dvěma nákladními auty (soukromí přepravci Staněk a Urbánek) na Vranovskou přehradu a hrad Bítov. Na každém autě nás stálo kolem třiceti dětí. V osmé třídě pak úžasný, zážitky napěchovaný, třídní zájezd vlakem do Prahy. Byl tak náročný, že jsem po něm spal den a dvě noci v kuse.

Samozřejmě, že i v době docházky do měšťanky, jsem zaznamenal řadu zajímavých příběhů. Nebyly však iniciovány nebo vyprovokovány touto školou. Vznikly by i bez ní.

Ukončení školní docházky, kolektivizace zemědělství.

Po vstupu rodičů do JZD na přelomu roku 1952 a 1953 ubylo práce při hospodářství, takže bylo více času na litání (místní výraz pro sportovní aktivity) a na uvedené čtení. Blížil se ale konec školní

docházky a nastal problém, co bude se mnou dál, co budu dělat a čím se žít. Rodiče a já jsme věděli, že to nesmí být zemědělství. Otec navázal s koňmi kr-mivo pro dobytek za 35 pracovních jednotek za měsíc a na jednotku dostával zálohu 10 Kč. Tedy vydělával 350,- Kč měsíčně. Matka si vydělávala kolem 200,- Kč měsíčně. Tehdy ještě nebyla žádná mechanizace, takže rodiče i ostatní členové JZD dělali jako mezci. Takovou budoucnost mně nepřáli.

Výňatek z novin okresu Hustopečského „Vesnice hovoří“ ze dne 7.1.1955:

Družstevníci ve Starovičkách hospodařili již při prvním počátku velmi dobře. Již v roce 1953 dokázali, že v malém rozsahu lze dosáhnout dobrých úspěchů. Bylo tomu tak proto, že všichni členové měli zájem o vyšší produktivitu práce a věřili, že společnou a poctivou prací dosáhnou dobrých výsledků. Proto také vedení JZD mohlo svým členům vyplatit před vánočními svátky zvýšenou zálohu na odpracované pracovní jednotky do 30. listopadu 1954. Rozhodli se tak proto, aby jejich vánoční stůl byl opravdu bohatý.

Plánovanou hodnotu pracovní jednotky pro rok 1954 měli 20 Kčs. Zálohově si po celý rok vypláceli 10 Kčs. Nyní před vánočními svátky si vyplatili na odpracované jednotky do 30. listopadu dalších 5 Kčs. Pracovní jednotku za rok 1954 docílí přes 20 Kčs.

Částky, které družstevníci obdrželi, byly dost vysoké. Tak na příklad manželé Frant. a Marie Kadrnkovi obdrželi 3130 Kčs, takže jejich čtyři děti měly jistě bohatého Dědu Mráze. Také Emilie Malinková se svým manželem Ladislavem obdrželi celkem 3150 Kč. A takových částek nebylo ve Starovičkách málo.

Celkem si vyplatili částku 36 900 Kčs.

To však ještě nebylo všechno, ale v úterý 21. prosince provedli domácí porážku jednoho vepře, takže jejich vánoční stůl byl opravdu bohatý.

Ještě před vyjitím školy mě potkaly menší komplikace. V posledním školním roce, někdy zjara, jsme absolvovali jakousi povinnou lékařskou prohlídku, kde jsem se dozvěděl zprávu, která ale byla především určena pro rodiče, že mám nález na srdci. Údajně se tomu říkalo „rozšířené srdce“. Verdikt zněl tak, že musím omezit veškeré sportování

na minimum a vůbec nesmím jezdit na kole. Garance za dodržování zákazu byla přirozeně na rodičích. O prázdninách v předchozím roce ale rodiče udělali velikánské gesto. Slíbili mně, že když sám sklídím veškeré meruňky na Padělkou, splní mně můj klukovský sen, koupí mně kolo.

Začal jsem si sběr sám organizovat. Trakař, velké koše, váhu, žebříky jsem měl plně k dispozici. Počínal jsem si jako veverka. Následovala první přetřhávka, pak druhá a za třetí kontrola ze strany otce. Měl jistě nějaké pokyny od matky, což vyjádřil spokojeností. Meruňky se prodávaly různým zájemcům, asi nejvíce každý den přijíždějícím „mlíkařům“. S konečnou sklizní mně otec trochu pomohl. Bylo třeba rozdělit nejlepší, prodejně nej kvalitnější meruňky od těch, co půjdou do škopku. To bych jistě nezvládl. Rodiče měli na této věci zájem i z jiného důvodu, což mně neřekli. Když se druhý den měl objevit kupec, vycítil jsem z jejich chování, ne nervozitu, ale jakési až sváteční napnutí. Zeptal jsem se, snad i naivně, kdo si pro meruňky přijede, nebo pro koho jsou. *Pro faráře z Brna zněla odpověď.* Ještě před polednem přišel k nám pán v tmavém obleku a já na jeho krku marně hledal farářský talárek. Viděl jsem na něm pěkně uvázanou vázanku. V každé ruce nesl velký kufr. Nevím, ale je docela možné, že u nás i poobědval. Pak spolu přeložily již natrhané meruňky a po nějakém popovídání naložili těžké kufry na vůz a otec jej zavezl na nádraží do Zaječí. V Brně měl již pravděpodobně připravené pomocníky. V každém kufru mohlo být, podle mého pozdějšího odhadu, kolem 20 kg meruněk. Rodiči mně bylo sděleno, že tento pán k nám přijíždí každý rok. Proto dlouho před jeho příjezdem byl v kalendáři založen korespondenční lístek, jehož závěr jsem mnohokrát zkoumal, ale byl pro mě na úrovni těžkého a nepochopitelného rébusu. Pod nějakým stručným textem o meruňkách bylo uvedeno jméno odesílatele a pod ním „Administrátor církve římsko-katolické se sídlem v Brně.“ Byl to velice slušný a distingovaný pán. Obsah slova administrátor mně nikdo z okolí nedokázal vysvětlit, což mě trochu trápilo.

Po této obchodní transakci jsem jel s matkou do města Brna, které dobře znala. Zde jsme mimo jiné navštívili několik prodejen s koly. Nakonec se v obchodním domě Brouk a Babka koupilo kolo značky ESKA střední velikosti zlaté metalické barvy, sice bez přehazovačky, ale se cvrčkem a ráfkovými

brzdami. Nikdo ze spolužáků takové kolo neměl. Vypadá to jako chlubení, ale proč ne, když vám do čtrnácti let chybí pět měsíců.

Doposud jsem používal staré černě lakované, matčino dámské kolo. Nestyděl jsem se za něj, někteří kluci neměli žádné. A já se měl nyní na nové kolo pouze dívat a nejezdit? Má předstíraná pasivita trvala přibližně do závěru posledních prázdninách po vyjití školy. Pak již všechno běželo v zaběhnutých kolejkách. Na zákaz se jaksi zapomnělo a já jej rodičům nepřipomínal. Čekala je osudová rozhodnutí, ale ne z jejich strany, rozhodovali za ně jiní.

Poznámka: U každého z nás jsou okamžiky, kdy se vracíme do minulosti a klademe si otázky, proč něco neproběhlo nebo mohlo proběhnout jinak, než se stalo. I já jsem si ve výše uvedené příloze docela suverénně přivlastnil větu o sklizení veškerých meruněk. Bylo tomu skutečně tak? Nebo to byla odměna rodičů za moji snahu samostatně se o něco postarat. Nebo jim šlo o vyvolání motivace vyjádřené v jedné až řádné větě - bez práce nejsou koláče. Již nikdy se nedozvím, zda moje práce pokryla cenu kola z deseti procent a devadesát procent přidali rodiče. Rodiče nejen v tomto případě, ale i mnoha dalších, učinili správné rozhodnutí. I Komenský by měl z nich radost.

Jako školák jsem zažil tisíce příběhů, které se navzájem podobají a musí si je s malou obměnou každý prožít. Mám ale ještě dva zážitky, které musím popsat a které nepatří mezi ty běžné. Měly úžasný vliv na některé mé pozdější postoje a reakce v určitých podmínkách. Asi od deseti let bylo mou povinností několikrát v týdnu naházet z pudy (ve Starovičkách z hůry) seno. Tato povinnost byla dána tím, že hůra byla hodně nízká, krovky byly staženy ještě nižšími vazníky, takže poměrně vysoký otec s tím měl problémy. Já jsem to zvládal při malé výšce během několika minut. Nejdříve se lezlo ze stodoly po žebříku do výšky asi 2,5 m, kde byla plošina velikosti 1x1m, ze které se přes štítovou zeď vstupovalo na hůru. Na hůře nebylo světlo, tak se tato povinnost vykonávala většinou za šera, nebo dokonce především v zimě, po tmě. Jednoho podvečera, kdy již byla hodně tma, jsem vylezl bez nějakého přemýšlení na hůru a při prvním zvednutí hlavy jsem na trámu přede mnou uviděl sedět jednoho vojáka a druhého za ním stát. Popadla mě panická hrůza, rychle jsem se otočil a z plošiny skočil přímo na dno stodoly. Ještě štěstí, že tam bylo trochu sena z předcházejícího dne. Nic se mně nestalo a rychle jsem pelášil do kuchyně. Byla tam pouze matka, tak jsem

na ni vybafl, co jsem uviděl. Musela jistě pochopit, co se ve mně odehrává a také asi věděla nebo tušila, co se na hůře nachází. Šla se tam sama podívat a pak na mě zavolala, ať jdu za ní. Nešel jsem a také mě nepřemlouvala. Až na druhý den za světla mně ukázala, co jsem vlastně včera večer viděl. Otec dělal strašáky do vinice, kteří měli odhánět špačky. Použil na ně různé části německých a ruských uniforem, které vycpal slámou. Jedna figurína měla dokonce na hlavě ušanku. Říká se, že strach má velké oči, ale v případě desetiletého kluka bych to považoval za přirozené. Z postavení strašáků bylo jasné, že je tak otec na mě narážil záměrně. Víím, že od matky dostal co proto a že se kvůli tomu pohádali. V okolí dopadu shazovaného sena, kam jsem skočil, bylo různé zemědělské nářadí a stroje. Ve vzdálenosti necelých dvou metrů stál secí stroj. V této události, ale i dalších podobných, byl asi začátek toho, že se pro mě hlavní autoritou v rodině postupně stávala matka.

Inklinoval jsem celou školní docházku k černému řemeslu, rád jsem rozdělával a montoval různé součástky, dělal pravidelnou údržbu všech kol, která jsme měli doma. Povedlo se mně několikrát, samozřejmě na černo, řídit motorku nebo traktor. Strýc Jenda z Nosislavi vlastnil motokolo značky Sachs. Několikrát s ním k nám přijel a vždy ho opíral o zeď pod okny. Občas mě na něm svezl, dokonce pár metrů jsem mohl sám jet pod jeho dozorem. Nevím, kolikrát to byla jeho návštěva, když jsem si motokolo sám, bez jeho vědomí půjčil. Strýc Jenda i rodiče museli slyšet, jak motokolo roztlácím a jak hrčí. Také dost dlouho jsem byl s ním pryč. Přece nebude jezdit pod našimi okny. To se stalo sice asi jen dvakrát, ale nikdo proti mně nezasáhl. Možná si řekli, ať se kluk povoží a žádné nebezpečí v tom neviděli. Ale proč mě nevytrestali za to, že jsem si motokolo vzal bez strýcova souhlasu, nevím. Dostával jsem za mírnější lotroviny.

S traktorem jsem si zajezdil v období, kdy vznikaly STS, které měly za úkol pomáhat mechanizací nově založeným JZD. Většinou se jednalo o orbu a sklizňové práce. S traktory tehdy jezdili převážně mladí kluci po vojně. Při orbě si nás několik dali na blatníky a postupně nechali za volantem řídit. Tehdy na traktorech žádné boudy ani sedačky pro spolujezdcy neexistovaly. Dodnes si myslím, že nešlo o žádné nebezpečí. Traktory (zn. Škoda) měly samy dělat co se sebou a taženým pluhem. Jízda byla pomalá a traktorista, jehož jméno si dodnes pamatuji, nás pečlivě hlídal. Přesto to byl, pro nás kluky, úžasný zážitek.

Měl jsem jasnou představu, co chci v

budoucnu dělat a co ne. Brzy jsem ale poznal, že mé představy jsou k ničemu. Obory podobné mým zálibám byly pro mě tabu. Ortel vyneseny nade mnou a později i mladší sestrou zněl následovně. Jako prvorozený syn, který by měl převzít hospodářství, mám jedinou možnost - nastoupit do zemědělského učiliště. V krajním případě do hornického učiliště. Tehdy mě toto rozhodnutí nějak moc nevadilo. Vzhledem k věku jsem si asi jeho důsledky vůbec neuvědomoval. Absolutně žádné trauma nad tím, že budu dělat něco, co nechci, jsem neměl. Asi to bylo také tím, že většina kluků, alespoň ze Staroviček, se vlastně nemohla vyučit vůbec ničím, pokud nešli do dolů.

Zorynka.

*Když jsem byla ještě malá,
běhala po dvorku mnoho zvířátek,
těch velkých jsem se bála,
mezi malými, můj mazlíček.*

*Byl to malý pejsek, jménem Zora,
oblečený do strakatého kabátku,
znal každý kousek našeho dvora,
vyprávěla jsem mu, nejednu pohádku.*

*Seděl, naslouchal, poslušný byl,
za odměnu dostal pohlázení,
prožili jsme spolu mnoho pěkných chvil,
po deseti letech odešel, bez rozloučení.*

*Bylo nás pět malých děvčátek,
vystrojených, k průvodu to stačilo,
místo středy smutný pátek,
krásné kamarádství skončilo.*

*Hrobeček měl malý, jen samý květ,
i dřevěný kříž tatínek postavil,
nad ním plakalo děvčátek pět,
nápísem ZORYNKA ho vyzdobil.*

KaFr.

Tato básnička, snad ve formě nějakého nástinu, vznikla přibližně před 60 léty. Byla vzpomínkou na mou sestru Aničku, vdanou Úlehlovou a její kamarádky z okolí rodného domu č.p. 43.

Seriál o bylinkách a zdraví – 32. díl

Třezalka tečkovaná (*Hypericum perforatum*) se hojně využívá v lidovém léčitelství už od starověku. Její další názvy jsou bylina sv. Jana, čarovník, prostřelenec, svatojánská bylina nebo krevníček. Třezalku si můžete natrhat u cesty, nebo koupit v lékárně.

Třezalka tečkovaná patří k bylinám, které byly nejvíce spjaté s lidovou pověřčivostí. Podle našich předků dokázala odehnat zlé duchy a přinášela štěstí. Proto se přidávala do první koupele novorozence, aby je uchránila před uhranutím. Nebo se snítka dávala za krov stavení, aby se v něm drželo štěstí, neodvážili se do něj vstoupit zlí duchové, bylo chráněno před úderem hromu a požárem.

Třezalka byla ale také hojně spojována s láskou. Nápoj z ní prý byl zaručeným nápojem lásky. Komu jej dívka podala, ten pro ni doslova ztratil hlavu. Třezalku navíc děvčata trhala o půlnoci na svátek svatého Jana. Když rostlinka, utržená v tuto čarovnou noc, rozkvetla, měla dívka jistotu, že do roka bude pod čepcem.

Třezalku jsem objevila i za Starovičkami ve volné přírodě, roste po celé Evropě, v Číně a Malé Asii nebo v Africe. Vyskytuje se v horách, v mírném a subtropickém pásu po celém světě. Existuje přibližně 380 druhů třezalkovitých rostlin. U nás v Čechách na třezalku tečkovanou narazíte jak v nížinách, tak i v podhorských oblastech.

Třezalka tečkovaná je přibližně 30 až 60 cm vysoká bylina s lysou, dvouhrannou a větvenou lodyhou. Pokud se jí daří, může dorůst až do výšky jednoho metru. Její listy jsou podlouhlé vejčité až kopinaté a tečkované (podle nich získala třezalka i svůj název). Během července a srpna se na jejích stoncích objevují drobné žluté kvítky, které se následně mění v tobolky. Když trháme třezalku, stačí těsně před rozkvetem otevřít její poupě. Pokud se jedná o třezalku, měla by z něj vytékat červená šťáva. Během letních měsíců se sbírá nať i květ třezalky. Její květy obsahují třísloviny, glykosidy (hyperosid, rutin, kvercetin), dále silice nebo pryskyřice. Červené barvivo, které vytéká z květů se jmenuje hypericin. Dále třezalka obsahuje některé organické kyseliny, provitamín A nebo vitamín C.

Třezalka tečkovaná se v léčitelství využívá opravdu hojně. Své využití nachází především při problémech s nespavostí, úzkostí, na stres a deprese. Běžně je součástí bylinných čajů, které se na tyto potíže užívají a dá se tedy využít coby přírodní antidepresivum. Má uklidňující účinky na náš organismus, zažene přílišnou melancholii i pocity úzkosti. Je vhodná také při nadměrném stresu, doporučuje se při žaludečních neurózách nebo na lehké formy depresí. Třezalka pomáhá také na nemoci jater a žlučníku, plic, na žaludeční vředy a problémy dvanácterníku, na slinivku nebo na poruchy močových cest. Dokáže redukovat nadměrné množství kyselin ve střevech. Je účinná též na chronické srdeční nemoci a její pozitivní účinky se projevují u krevního oběhu, kdy pomáhá od vnitřního krvácení nebo zlepšuje pevnost cév. Třezalka je známá i tím, že působí antibioticky a protizánětlivě. Užívá se nejen vnitřně, ale také zevně k ošetření otoků, ekzémů nebo hemeroidů. Léčitelé ji rovněž doporučují na zlomeniny, pohmožděny nebo naraženy. Další pozitivní účinky má při léčbě obrny nebo roztroušené sklerózy. Jedná se o jednu z mála bylin, která při tomto nepříjemném onemocnění pomáhá. Ženám se rovněž doporučuje v období klimakteria, jelikož stabilizuje hormonální výkyvy. Zde je třezalka tečkovaná vhodná jako doplněk k léčbě, co naordinuje lékař či gynekolog. Dále se užívá při různých menstruačních potížích. Třezalku je vhodné užívat po delší dobu, jelikož se

její účinky projeví nejdříve za 2 týdny. Například při roztroušené skleróze je vhodné třezalku užívat i dlouhodobě. Jinak se třezalka užívá maximálně 6 týdnů. Poté se přibližně na 3 měsíce udělá pauza.

Vedlejší účinky

Třezalku by neměli užívat lidé, kteří trpí cukrovkou, mají velmi nízký krevní tlak, projevují se u nich pylové alergie nebo jim lékaři zjistili metastázující nádor. Při užívání třezalky se může také objevit přecitlivělost na sluneční záření, která se projevuje zarudlými fleky na pokožce. Její užívání se nedoporučuje v kombinaci s léky na vysoký cholesterol nebo na HIV.

Sběr

Z třezalky se sbírají její květy i celá nať, a to během července a srpna, kdy rostlina kvete. Nať se zastřihuje přibližně 10 cm od země. Třezalku se sbírá za suchého počasí, během dopoledne. Nastříhané rostliny s listy a květy po sběru se sváží do kytice a nechají se zavěšené uschnout na suchém, stinném a dobře větraném místě. Teplota by neměla přesáhnout 35°C, aby si třezalka ponechala své účinné látky. Pokud třezalka zhnědne, měla by se vyhodit.

Třezalkový čaj

Čaj si připravíte tak, že 2 čajové lžičky suché třezalky zalijete šálkem vroucí vody. Následně ji necháte 15 minut louhovat a poté přecedíte. Čaj je vhodné pít až třikrát denně. Třezalka se často používá i ve směsi s dalšími bylinkami.

Třezalkový olej

Na olej z třezalky přezdívaný „Janův olej“ namočíme 2 hrsti čerstvých květů do vařícího olivového oleje a necháme je v něm přibližně 2 minuty přejít varem. Poté odstavíme a necháme 12 hodin odpočívat. Květy se zcedí a olej uloží do chladu. Měl by se skladovat ve skleněných lahvích. Je ideální na zevní použití. Můžete ho používat přímo na postižená místa nebo i do koupele.

Olej je možné připravit i z třezalkové natě s květy. Ta se rozřeže a mírně podrtí. Potom se vloží do olivového oleje a nechá se až 5 dní v otevřené lahvi louhovat. Následně se na 6 týdnů uzavře a postaví na slunce. Během této doby se olej zbarví sytě červeně, podle toho poznáme, že je hotový. Olej se uchovává v uzavřené tmavé nádobě. Tento olej se hodí i na vnitřní užívání. Trvanlivost oleje je minimálně jeden rok. Jedna jeho čajová lžička se užívá jednou až třikrát denně.

(HaHa)

HOLA, HOLA, ŠKOLA UŽ ZASE VOLÁ ANEB OŽIVENÁ VZPOMÍNKA NA OSVÍCENÉHO STAROVIČSKÉHO NADUČITELE FRANTIŠKA KOCMANA A JEHO RODINU

František Kocman (1868-1946), archiv autora

Opět jsem prostoupil clonou kvapně plynoucího času a vzpomínaje na svá, ani věkem nezastřená školní léta, jsem se i díky dnes cenným archiváliím s jejich nezměrnou vypovídací hodnotou ocitl v době, kdy se lámalo předminulé století, v době starovičského školního dávnověku.

I tenkrát bylo po prázdninách a psal se začátek školního roku 1904/1905. Do tehdy dvojtřídní místní obecné školy (*dvojtřídní byla až do roku 1927*) nastupuje mladý, 37letý František Kocman, a jako nadučitel a správce školy tu působí celých dvacet let.

Dle zápisu v matrice oddaných (*klasická matriční kniha o narozených, zemřelých, oddaných*) se narodil 1. března 1868 v Doubravici nad Svitavou, politický okres Boskovice, Tomáši Kocmanovi, místnímu cihláři a Anně, rozené Kuběnové. Navštěvoval měšťanskou školu v Brně a poté v letech 1883-1887 c.k. Ústav ku vzdělávání učitelů taktéž v Brně.

Osud rodině nedopřál zrovna poklidný život a ten mírou pohody, klidu, štěstí rozhodně neoplýval. S Vilemínou Hrudovou, dcerou mlynáře z Velkých Němcic, do stavu manželského vstoupil v říjnu 1891, ta mu však jako 24letá zemřela na tehdy zákeřnou tuberkulózu pět let po svatbě. Dcera Vlastimila se narodila mladinké mamince už měsíc po svatbě ve Velkých Němcicích, chodila tu do školy a pak až v letech 1907-1908 absolvovala nad poměry hezká Vlasta v Brně První českou pokračovací školu a jako správná budoucí hospodyňka kurzy krajčářské, šití, vaření, ale i kurzy jazykové (*vládla dokonale němčinou*) – o její zvláštní cestě životem nechť promluví následující řádky. Syn Oldřich přišel na svět také ve Velkých Němcicích dva roky po své sestře, v Brně vystudoval Českou obchodní školu a pak pracoval jako úředník záložny v Uherském Brodě. Válka se však dotkla už coby starovičského občana i jeho a on byl mobilizační vyhláškou s řadou zdejších mužů ve stáří 18-42 let povolán „bojovat za císaře pána a jeho rodinu“ - tu jako kadet aspirant 25. pěšího pluku v Haliči 5. června 1915 ve vřavě válečné padl.

**Oldřich Kocman, jedna ze starovičských obětí 1. světové války
(z pomníku padlým hrdinům ve světové válce u místního kostela)**

Nejmladší dcera Božena zemřela ještě v den porodu a přesně za rok odešla z toho světa i její maminka.

S již neúplnou rodinou přichází František Kocman do Staroviček ze čtyřtřídní obecné školy ve Velkých Němcicích, kde působil sedmáct let. Přichází zřejmě proto, že chtěl postoupit v kariéře učitele. Po smrti svého tchána Bedřicha Hrudy, který tu byl nadučitelem a správcem školy, vypsala tamní obec v roce 1895 na uvolněné místo výběrové řízení – tehdy 27letý František se o místo ucházel, ale na funkci nadučitele byl ještě velmi mladý, dostatečně nezkušený a místo nezískal.

Neobvyčejný životní příběh prožila výše zmíněná prvorozená dcera, románově pohledná, nadmíru inteligentní, vzdělaná Vlasta, která ve svých už starovičských adolescentních letech jistě netušila, že se za pár roků stane veleváženou manželkou výjimečné osobnosti zemského, říšského a prvorpublikového agrárního poslance, předsedy Zemského vinařského spolku moravského, zakladatele Ústředního svazu vinařů československých a jeho dlouholetého předsedy, člověka s velkými zásluhami o rozvoj moravského vinohradnictví a vinařství, žaroického Rudolfa Malíka (1875-1969) – dodnes nedoceněného vzácného člověka stýkajícího se a disputujícího s tolika významnými lidmi našeho politického, kulturního a veřejného života, jehož občanský a politický vzhlas daleko přesáhl hranice jihomoravského regionu. Malík představoval antiklerikální, dílem i reformistický proud, na což bylo jeho okolí citlivé a příliš pochopení pro něho nemělo. Jako Masarykův student se stal stoupencem jeho myšlenek, jeho přítelem, jedním z prvních krajanů gratulantů ke zvolení prezidentem a 21. září 1937 i účastníkem jeho pohřbu.

Rudolf Malík (1875-1969), archiv autora

Přátelství ho pojilo i s předsedou vlády a předsedou agrární strany Antonínem Švehlou, M. R. Štefánikem, Vavro Šrobárem, Janem Herbenem, Aloisem Jiráskem, Jaroslavem Haškem, Antonínem Dvořákem, Josefem Sukem, Petrem Bezručem, bratry Uprkovými, **ale i se starovičským republikánským starostou Františkem Kadrnkou (1873-1964), v úřadě starosty v letech 1910-1918 a 1919-1923, či s místním nadučitelem Františkem Kocmanem.** I přes 70letý věkový rozdíl v době mých studií na brněnské filozofické fakultě až do jeho smrti se Malík přátelil i se mnou – říkával mně „študente“ a často jsme spolu rozmlovali. Povídání s ním samotným či vyprávění o něm ve mně probouzelo nezastírané chvíle emocí s jakoby blaživým pohlažením jeho i mých dávných Žarošic, kde jsme oba vyrůstali.

Stále vidím jeho šibalské rozverně modré oči, slyším jeho neodolatelný laskavý i černý humor a jeho stále platnou životní zásadu: „*S hlupákem se nedomluvíš, proto se s ním nehádej, hlupák je horší než zloděj.*“

Nesnášel diletantismus, jeho životní pouť byla plná zvratů a napětí, v mnoha obdobích života musel prokázat velkou vnitřní sílu a bylo toho hodně na jeden život. Svého času i starosta Žarošic, po složení poslaneckého mandátu v květnu 1929 člen správní rady a poté i Generálního ředitelství Vzájemné pojišťovací banky Slavie, ale také rolník, včelař, hasič, hostinský, sadař, vinohradník, vinař, nimrod, vlastivědný pracovník, vynikající klavírista, vždy distingovaný elegant, duše poetická a citlivá – ale i poválečný štvanec bezdůvodně nařčený z kolaborace s Němci a z provinění se proti národní cti ocitnuvší se ve svatobožickém internačním táboře. Někdy nazývaný též nestorem Slovácka – pracovitý, čilý, inteligentní rétor s kultivovaným jazykovým projevem, fenomenální paměť, ve své době populární a respektovaný nejen agrární politik a zemědělský odborník; zcela mimořádná osobnost jižní Moravy, která rozhodně nepromarnila čas na tomto světě jí daný. Život je výsada a on byl touto výsadou obdarován bez dvou měsíců na 94 let. I on prokrácel životem sluncem a stínem a ten se uzavřel v předvánočním čase roku 1969.

(Podrobněji o něm ve všech i starovičských souvislostech v publikaci: Ladislav Valihrach, Rudolfek aneb Variace radosti a žalu v životě Rudolfa Malíka, Brno 2015, 150 stran; viz i starovičská obecní knihovna č.5510. 50 let od smrti kdysi dávno vážené osobnosti Rudolfa Malíka bude připomenuto v prosincovém vysílání Českého rozhlasu Brno v projektu Příběhy 20. století, ale i v prosincovém čísle Starovičského zpravodaje).

Přibližme si Malíkův vztah ke Starovičákům, k nadučiteli Františku Kocmanovi, starostovi Františku Kadrnkovi, především však k Vlastě Kocmanové, jak už bylo předřeknuto, jeho pozdější životní partnerce.

V politické i osobní rovině života byl pro Malíka, i když se „třináctkou“, šťastný právě rok 1913- stal se zemským poslancem, otcem synáčka Jarounka a štěstěna mu přála i nadále. Po nečekané smrti říšského poslance, konzistorního rady P.Tomáše Šilingera, kněze řádu sv. Augustina kláštera Králové na Starém Brně, uvolnil se jeho mandát ve volební skupině XXIX –tj. Břeclavsko, Hustopečsko, Kloboucko, Židlochovicko a musely zde proběhnout doplňovací volby. Rozpoutal se toho podzimu vpravdě zuřivý a nevybíravý boj o hlasy 14 500 voličů z více než 70 obcí. Klerikálové na jižní Moravě vycítili, že jejich nedobytná pozice „na věčné časy“ se kymácí a o to zuřivěji postupovali a Malíka nehorázným způsobem tupili. Nastává doba předvolebních schůzí- klerikálové navrhuji pro výše zmíněnou oblast jako kandidáta jejich katolicko-národní strany *(později strana lidová; moravské katolické strany se sjednotily ve stranu lidovou v říjnu 1918, k centrálnímu spojení lidovců došlo až v roce 1922)*

vrchního inspektora evidence katastru v.v. a vládního radu Josefa Maška. V katolicko silně orientovaných obcích jako byly třeba Bořetice, Kobylí, Vrbice, Krumvíř, Brumovice, Němčičky, Polehradice *(dnešní Boleradice)*, Diváky, Vranovice, Nosislav, Šakvice... dochází k ostrým Malíkovým střetům s místními faráři a jimi zfanatizovanými věřícími, zatímco v srdečné atmosféře proběhly předvolební Malíkovy předvolební schůze v Rajhradě, Lanžhotě, Tvrdonicích, Kosticích, Lanštorfu *(dnešní Ladná)*, Moravské Nové Vsi....K nejvyhrocenější situaci došlo ve Velkých Pavlovicích, kde měli klerikálové velmi silnou pozici – o vítězi doplňovací volby však ještě zdaleka nebylo rozhodnuto.

Pro Malíka neúspěšnější předvolební schůze, už poslední den před volbou, proběhla 27. října 1913 ve Starovičkách, kde Malíkovi přátelé, republikánský starosta František Kadrnka a nadučitel František Kocman dokázali získat v Malíkův prospěch takřka celou obec – Malík tu dostal 121 hlas, Mašek jen 15 hlasů. Malík byl zvolen říšským poslancem většinou 452 hlasy *(připomínám, že ženy mohly u nás poprvé volit a být voleny na základě všeobecného a rovného volebního práva až od roku 1919; o Malíkově mandátu prvorepublikového poslance Národního shromáždění ČSR viz dříve zmíněná publikace).*

K vypointování mé procházky dobou minulou nahlédněme do Malíkova i Kocmanova života rodinného. Malíkovo štěstí však netrvalo dlouho. Jeho první, mladá a rovněž velmi hezká manželka Stázinka, maminka Jarounka a Miládky, onemocněla plicní tuberkulózou a z tohoto světa odchází v nedožitých 35 letech. On se stává ze šťastného manželství v lednu 1921 vdovcem – malé děti, nemalé hospodářství, velký vinohrad, hostinec, poslanecké povinnosti a s nimi související jeho časté pobyty mimo Žarošice. Bez nové paní rozlehlého domu, pro děti nové maminky, nové hospodyně, na kterou by bylo spolehnutí a která by všechno zvládala dle Malíkových představ, by to dál nešlo. Takovou se nakonec stala dcera starovičského nadučitele Vlasta. Ta k Malíkům už předtím jezdila se starovičskými poutníky na slavné zlatosobotní poutě, ale v rámci velmi přátelského vztahu Kocmana a Malíka tam občas v rodině pobývala a coby výborná kuchařka vypomáhala i v jeho živnosti hostinské. Když Stázinka zemřela, Malík Vlastu poprosil, aby osiřelé rodině pomohla a nabídl jí manželství *(to mu měly lidovecké Žarošice, že „zneuctil“ tehdy dvouleté období smutku u vdov a vdovců, hodně zaslé)*. Vzdor tomu je farář Tomáš Škoda 30. srpna 1921 v místním kostele sezdal a přesně za devět měsíců se narodil chlapec – na Vlastino přání, dle bratra padlého ve válce, dostal jméno Oldřich.

Slečna Vlasta Kocmanová, provdaná Malíková, archiv autora

Sňatkem vazba malé dědinky pod Pálavou na Žarošice tak zesílila, že celá procesí poutníků ze Staroviček spávala po léta na půdě či ve stodole na Malíkově gruntě.

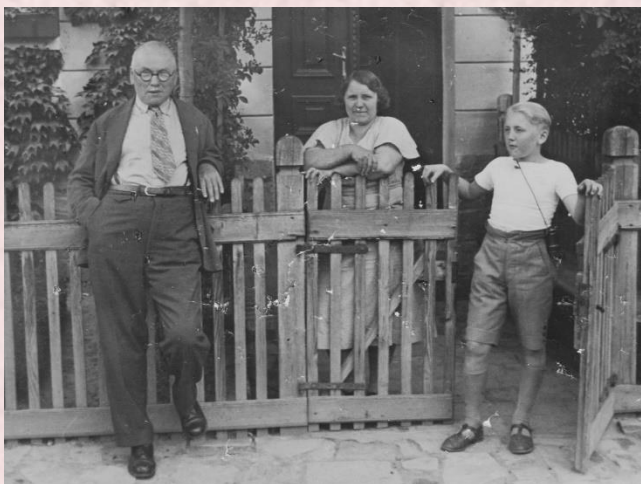

Malíkův, dnes už nestojící dům, archiv autora

Život však nejde vždy takovou cestou, jak bychom si přáli a my na tom nic nezměníme. S postupujícím věkem povahově svérázné dcery Milady z prvního Malíkova manželství si jen s o 17 let starší macechou přestaly rozumět a žít spolu dál nemohly.

Prozíravá Vlasta si nechala na zakoupené žarošické parcele ždánickou Foretovou firmou dle vlastního projektu postavit menší vilku s rozsáhlou zahradou a po počáteční manželské selance žila tady. Vzešlo-li první Malíkovo manželství s nebohousk Stázkou z velké romantické lásky, druhé manželství, i když „*matrimonium consummatum*“ se zrodilo spíše z pohnutek pragmatických.

Oldřich s rodiči, archiv autora

Když v roce 1959 pominulo nebezpečí, že z její vilky se stane mateřská školka, Vlasta ji prodala a téměř jako 70letá se přestěhovala k synovi Oldřichovi do severomoravského Brušperka. Tam se jí dostalo až do její smrti vlídné rodinné náruče, tu často, možná víc než na žarošická léta, vzpomínala na rané mládí prožité ve Starovičkách, velmi a často zejména na krásný pohled od fary a od školy, kde s tatínkem bydleli, na „Palavské hory“. Nít návratu do manželových Žarošic však už navléct nedokázala. Jejich manželství po vzájemné domluvě, i když rozvedeno nebylo a partneři žili od sebe odloučení, stálo jen na občasné výměně zdvořilostních dopisů. Nesmírně pracovitá a skromná Vlasta přijela se synem a vnuky v končícím adventním čase 1969 do Žarošic na manželův pohřeb, sama pak zemřela v Brušperku v listopadu 1980 v 89 letech na zástavu srdce a je tu i se synem Oldřichem pochována.

Ale snad více o tom, jaký byl František Kocman učitel, jak vedl starovičskou školu a starovičské školáčky, jaká byla obaplná vazba mezi školou a obcí – o tom všem vypovídají, skryté v depozitáři břevclavského státního archivu dislokovaného v Mikulově „*Kronika národní školy v Malých Starovičích z let 1882/84 – 1907*“ a „*Školní kronika dvoutřídní*

obecné školy ve Starovičkách založená 1910“.

Byly to pro mě nad úhledně psanými, již zažloutlými stránkami obou kronik v tiché, minulostí dýchající badatelské mikulovského archivu, kde se člověk vrací v čase, příjemné a poučné chvíle.

Pro větší autenticitu mého povídání a jakoby zpřítomnění toho všeho občas proložím své vypravování jazykem školních kronik, navíc s grafickým zvýrazněním tučnou kurzívou.

Zápisy ze školních kronik tehdy vždy pořizoval z dostupných zdrojů koncem školního roku c.k. okresní školní dozorce. Stručně popsal „*Děje obce*“, obsírněji pak s pečlivostí náležitou „*Děje školy*“ – od stavby školy, jejího průběhu a vysvěcení školní budovy 21. září 1884 až k prvním školním rokům. Prezentovaný příspěvek však nemá zrcadlit historii starovičského školství v celém jeho rozsahu, i když čtení ve výše zmíněných školních kronikách v širším časovém horizontu a nejen v časech Kocmanových (1904-1924), bylo velmi zajímavé.

Právě před 115 lety, jak praví školní kronika – „*....Školní rok 1904/1905 započal slavnými službami Božími, jichž hromadně účastnilo se žactvo i učitelé, a pak starší začka Růžena Kostrhounová jménem všech vřelými slovy vítá nového nadučitele Františka Kocmana končíc přáním, aby pobyt u nich ve Starvičkách brzy jemu se zalíbil*“.

Do dvoutřídní starovičské obecné školy nastoupilo v onom školním roce do 1. třídy 67 žáků (35 chlapců a 32 děvčat), ve 2. třídě bylo 58 žáků (27 chlapců a 31 děvčat), řečeno slovy školní kroniky „*125 žáků úhrnem, všechno žactvo je vyznání římskokatolického*.“

V jednotlivých školních rocích počet žáků kolísal a pohyboval se od čísla 123 žáků ve školním roce 1923/24, do čísla 161 ve školním roce 1921/22. Dle ministerského nařízení se měnil i termín začátku a konce školního roku – až do školního roku 1909/10 byl od 1. září do 30. června, od školního roku 1910/11 byl jeho začátek 16. září a skončil 15. července.

Pro bližší zpřístupnění doby čtenáři předestírám, myslím, že zajímavý a dost o ní vypovídající zápis c.k. okresního školního dozorce Čeňka Vorla ze školního roku 1910/11 i s dobovými fotografiemi.

„*Škola zdejší je obecná, dvoutřídní, pohlavně smíšená, s pravidelným celodenním vyučováním v obou třídách a s vyučovacím jazykem českým. Pobočky není při žádné třídě. Školní rok začal dne 16. září 1910 a skončil v sobotu dne 15. července 1911. Od 12. května včetně do 20. května 1911 zařízení bylo v obou třídách polodenní vyučování, poněvadž zatímní učitel Málek Bedřich v oné době meškal v Brně u zkoušek učitelské způsobilosti.*

Nadučitel František Kocman se žáky 1. třídy, Školní kronikadvoutrídní obecné školy ve Starovičkách založená 1910

Kocman František z Doubravice na Moravě, řídící učitel, správce školy v definitivní hodnosti, vyučoval 1. třídu všem literním předmětům (tj. předmětům týkajících se všeobecného vzdělání: čtení, psaní, počítání, zpěvu, na rozdíl od dovedností manuálních: tělocviku, kreslení, ručních prací).

Působí na zdejší škole od 1. září 1904.

Bedřich Málek se žáky 2. třídy, Školní kronika dvoutřídní obecné školy ve Starovičkách založená 1910

Nový učitel Málek Bedřich z Kraborovic v Čechách, zatímni učitel se zkouškou dospělosti přišel z Moutnic a vyučoval 2. třídu všem literním předmětům.

(definitivním učitelem byl dekretem zemské školní rady do Staroviček jmenován od 1. května 1913)

Členové místní školní rady:

Hübner Jan, rolník, předseda

Mazůrek Václav, rolník, místopředseda

Kadrnka František, rolník, člen

Kocman František, správce školy, zástupce školy

P. Antonín Sláma, farář, zástupce katolické konfese

Mazůrek Štěpán, rolník, náhradník

Šafařík Tomáš, rolník, náhradník

Dále byla představena c.k. okresní školní rada, c.k. zemská školní rada, zemští inspektoři školní, c.k. ministr kultury a vyučování, školní inspektoři našeho okresu.

„Školní rok začal obcováním službám Božím.

Počet školních dětí – v 1. třídě: 26 chlapců a 34 děvčat – tj. 60 žáků

Ve 2. třídě: 48 chlapců a 35 děvčat – tj. 83 žáků

Celkem: 74 chlapců a 69 děvčat – tj. 143 žáků

Mimo to navštěvovali 4 hoši a 1 děvče jiné školy: 1 hoch německou reálku v Hustopeči, 1 hoch měšťanskou školu českou v Podivíně, 1 hoch měšťanskou školu českou ve Vranovicích, 1 hoch německou obecnou školu v Hustopeči a 1 děvče německou měšťanskou školu v Hustopeči.

Veškeré školou povinné dívky jsou národnosti české a vyznání římskokatolického. Sčítání lidu k 31. prosinci 1910: k tomuto dni čítala naše obec 179 domovních čísel a 742 obyvatel, z toho 353 mužských a 389 ženských. Před deseti lety, v roku 1900, čítaly Starovičky 173 čísel a 733 obyvatel.

Dne 4. října 1910 oslavili jsme jmeniny a zároveň i 80. narozeniny Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. Budova školní ozdobena byla prapory, obrazy Jeho Veličenstva, ve třídách květinami a stuhami. Žactvo shromáždilo se toho dne ve svátečním šatě, vy-

slechlo vhodnou promluvu k oslavě a zapělo Rakouskou národní hymnu. Podobně byla uctěna 11. listopadu 1910 památka zesnulé císařovny a královny Alžběty. Dne 8. května 1911 dopoledne konána zkouška dětí z katolického náboženství, zkoušel P. František Mikšánek, arcikněz, děkan a farář z Velkých Němcic.

Dne 25. června 1911 uspořádána se staršími žáky vycházka na Palavské hory, k níž laskavě povozy posloužili zdejší rolníci Popovský Matěj, Popovská Barbora, Prokop Jiří, Ostřížek Bedřich a Dostoupil Karel.

Školní rok 1910/11 ukončen byl v sobotu 15. července 1911. Žactvo ve svátečním úboru shromáždilo se ve třídách, pak obcovalo s učiteli službám Božím, po nichž zapělo Rakouskou národní hymnu a průvodem se z kostela vrátilo do svých učíren, aby vyslechlo poučení a napomenutí k chování v době prázdnin. Nadučitel Kocman vybídl žactvo i k neřízeným sbírkám různých přírodnin, vybídl je k pilnosti a mravnímu chování, připomenul povinnost obcovati službám Božím, o prázdninách pilně rodičům pomáhati, cizího majetku se nedotýkati, žádné škody se nedopouštěti, dbáti o zachování cti sobě, rodině i obci. Pak rozdál školní zprávy a dětkám začaly vytožené prázdniny.

Zapsal Čeněk Vorel, c.k. okresní školní dozorce

Úhledným krasopisným písmem psané školní kroniky uvádějí i, zda nastala či nenastala změna v organizaci školy, zda tu působily tytéž literární osoby učitelské, učitelky ručních prací, (od školního roku 1923/24 byly zavedeny i chlapecké ruční práce a nový předmět občanská výchova), změny v obsazení místní školní rady, zejména s povoláním jejích členů ke službě vojenské, „**změna v začátku a konci školního roku byla z důvodu účasti žactva na polních pracích v domácnosti i na velkostatku, dítky 1. třídy byla používána k opatrování drobných dětí nebo drůbeže a dobytka.**“

Katolické náboženství bylo vyučováno dvě hodiny týdně farářem P. Antonínem Slámou.

P. Antonín Sláma (1860-1917), z pomníku na kněžském hrobě č.41 na místním hřbitově

Promlouvá se zde o přípravě dítek 2. třídy na svátost biřmování, ale třeba i o epidemickém rozšíření spalniček, kašle, nemocných očí či osypek.

Válka se dotkla i starovičské školy a to se později promítlo i do školní praxe třeba v podobě tzv. omluveného zameškání: „...**Školních dítek upotřebeno v době válečné ku pracím zemědělským, takže zameškání ve škole bylo vysoké a s lety se postupně snižovalo. Ve školním roce 1914/15 činilo 21% návštěvy školy, ve školním roce 1915/16 to bylo dokonce 25 % návštěvy školy; ještě ve školním roce 1922/23 činilo zameškání dochůzky školní 5%. Návštěva školy i výsledky vyučování tím velmi trpěly, zvláště když odchodem druhého literárního učitele Bedřicha Mála do služby vojenské k zeměbrannému pěšímu pluku č.24 do Vídně, a který v červenci odešel na bojiště na ruskou frontu, kde v říjnu 1915 upadl do zajetí. Vrátil se 13. června 1920 jako legionář podporučík 4. střeleckého pluku Prokopa Holého a jeho výslovným přáním bylo vrátit se k civilnímu svému povolání učitelskému a do starovičské školy. Sem opět ve školním roce 1920/21 nastoupil. Po jeho narukování muselo být celodenní vyučování zrušeno a zavedeno bylo v obou třídách vyučování půldenní, v obou třídách bylo vyučováno Františkem Kocmanem. Polodenní vyučování skončilo a celodenní vyučování bylo obnoveno v plném rozsahu rozvrhu hodin v obou třídách až od 25. listopadu 1920.**“

Nadučitel Kocman organizoval v době války se školou tzv. akce pomocné - např. „**ve prospěch Červeného kříže vybrala škola 300 korun, obec dodala 10 koní, 200 q obilí, 12 kg kovů a 14 kg ostnatého drátu i všechnu mouku převyšující na osobu určenou 20 dkg denní spotřebu**“. Organizoval rozdělení zásob, sbírky odloženého šatstva, pořizoval zápisy o počtu starovičských mužů poslaných na frontu, zápisy o poválečných sbírkách. Se žactvem podávali na nádraží v Zaječí vojínům jdoucím do pole darované pokrmy a nápoje, sbírali ostružinové listy pro armádu na zimu... V krátké poznámce se uvádí: „**...počet obyvatel Staroviček rozmnožen o 9 uprchlíků haličských a 9 uprchlíků slovinských z Istrie, zmenšen o 75 zdejších mužských obyvatel do zbraně povolanych**.“

Dozvídáme se zde i o probíhajících školních slavnostech a tzv. Dětských dnech i o dětských divadelních představeních (nejevištní, kuriózní dohru měl divadelní kus „**Dráteníček**“, kdy výtěžek 55 korun 95 haléřů byl odeslán zemské komisi pro ochranu a péči sirotků do Brna, ale od dalších divadelních představení se upustilo, „**protože za Dráteníčka se učitelům dostalo velkého nevděku a nepřízně těch rodičů, jejichž dítky při hře neúčinkovaly**.“

Pokračovaly školní oslavy – oslava nastoupení na trůn nového panovníka, císaře a krále Karla I. v dubnu 1917, oslava jmenin Jejího Veličenstva císařovny a královny Zity, v květnu pak jejich narozenin, vzpomínky na arcibiskupa Jana Ámose Komenského, Jana Husa či Jana Žižku.

„**Na jaře 1917 muselo být i polodenní vyučování několikrát přerušeno za příčinou soupisu osevních ploch, ku kterýmžto pracím určen c.k. okresním hejtnanem správce zdejší školy František Kocman, ač osobně upozornil jmenovaný úřad, že je ve zdejší škole sám. Vyučovacího cíle proto nemohlo být dosaženo**.“

Problémy ve škole byly třeba i takové, že „**...Vyučování bylo pro nedostatek otopy přerušeno d 7.ledna do 29. ledna 1920, kdy na nátlak správce školy Františka Kocmana dal starosta obce František Kadrnka z č. 14 na návrh porazit 20 velkých akátových stromů na dřevo pro školu, aby mohlo být s vyučováním opět započato. Ve školním roce 1921/22 dochází ke zrušení mariánských svátků a ke zvýšení počtu vyučovacích dnů**“,

Nadučitel Kocman, jak již bylo naznačeno, byl po větší část

svého starovičského působení zatížen značnou činností mimoškolní – „**...Ve školním roce 1921/22 se stává jako místní důvěrník členem okresní sociální péče o dítě a vyřizuje všechny záležitosti touto institucí žádané, jest členem místního odboru Národní jednoty pro jižní Moravu, je jednatelem a vzdělavatelem hasičského sboru, jednatelem drobných zemědělců či předseda místní osvětové komise. Zařídil, vedl a rozmnožoval knihovnu žákovskou. Už v roce 1887 byl ve Starovičkách založen čtenářský spolek Svatopluk, jehož účelem bylo čtení časopisů, zábavné a poučné přednášky, zpěv a hudba. Součástí spolku byl i 12členný zpěvácký mužský sbor, kterýžto od roku 1908 Kocman řídil**.“

Zpěvácký sbor, Fr. Kocman v bílém obleku uprostřed, publikace Zdeněk Trníný, Starovičky-historie a současnost

I přes velmi střízlivý, někdy až asketický život nejen po 35letém aktivním učitelování mu nápadně a rychle zeslábl zrak, přichází častá nervóza a závratě, silné bolesti hlavy. Okresní školní výbor v Hustopeči výnosem ze dne 17. července 1922 přiznal Kocmanovi právo na plnou penzi. On vyučoval však až do 31. ledna 1923 a od 1. ledna 1924 do 31. března 1924 byla mu na jeho žádost výnosem okresního školního výboru udělena dovolená pro silnou neurastenii (nervové vyčerpání). Choroba se zhoršovala a na trvalý odpočinek byl dán dnem 30. srpna 1924, kdy ve Starovičkách jako 56letý končí. S ním odchází z místní školy do šestitřídní obecné školy v Rajhradě i jeho kolega Bedřich Málek.

Nervově zhroutený a vyčerpaný František Kocman se loučí se Starovičkami, kde se ctí dvacet let zaplňoval místo v tepu jejich života a stěhuje se do Žarošic ke své dceři Vlastě. Tu žije zcela v ústraní a umírá se stupňující se chorobou v roce 1946. Pohřben je na žarošickém hřbitově v rodinném hrobě Malíkovy rodiny. Byl jedním z mnohých, ale přece jen v něčem výjimečný a nebyl zcela jistě na tomto světě zbytečně. Drahně let je však již tomu a čas ve starovičské škole běžel a běží dál – ale to už by bylo na další povídání.

Hezké prožití nejen nastávajícího školního roku ve vaší krásné „dílně lidskosti a moudrosti“, jak školu ve svém latinském spise Didactica magna nazývá arcibiskup Jan Ámos Komenský, ale i všech dalších let ve škole i v životě, přeje starovičským školáčkům, mateřinkám, paní učitelkám a vůbec všem ve škole, kdysi, už moc a moc dávno, nezbedný školáček

PhDr. Ladislav Valihrach

NÁVŠTĚVA MINSKU – UCTĚNÍ PAMÁTKY I. S. MIRENKOVA

Oslavy v centru Minsku - čínská vojenská jednotka

Začátkem července jsme navštívili hlavní město Běloruska – Minsk. Zde je na Východním hřbitově pochován pan Ivan Stepanovič Mirenkov, který svým hrdinským činem přispěl k osvobození Staroviček dne 15. dubna 1945.

O myšlenku položit pamětní desku na hrob pana Mirenkova se především zasloužil Radek Harašta – vojenský nadšenec a zakladatel Klubu vojenské historie Starovičky, který se mimo jiné stará o náš tank a zajišťuje vše „vojenské“ na naše oslavy osvobození. Díky jeho známostem a přátelství s vnučkou pana Mirenkova jsme "konečně" přijali jejich pozvání. Proč konečně? Přes několik výzev z let minulých se totiž jednalo o vůbec první oficiální návštěvu občanů Staroviček v Bělorusku. V neděli 30. června navečer jsme tedy ve složení Vladimír Drbola, Tomáš Dolák, Kateřina Pleskačová a Radek Harašta vyrazili. Minsk je od nás vzdálený cca 150 km, tedy kolem 15 hodin jízdy. Před samotnou cestou však bylo ještě nutné vyřídit několik potřebných formalit včetně víz, ale díky zvacímu dopisu to šlo hladce.

Pro zajímavost jen několik základních informací o Bělorusku - vzniklo v roce 1991 po rozpadu SSSR. Je cca 2,6 krát větší než naše země. Žije zde necelých 10 mil. obyvatel. Jedná se doslova o placatou zemi, protože nejvyšší bod je ve výšce 345 m n. m., pro srovnání - naše Pálava má 550 m. Již 25 let je zde prezidentem Alexandr Grigorjevič Lukašenko (nejdéle vládnoucí hlava státu v Evropě), který je označován za posledního evropského diktátora. Bělorusko je také poslední zemí Evropy, kde se praktikuje trest smrti, a to zastřelením.

Naše první zastávka v Bělorusku byla hned za hranicemi ve městě Brest, kde se nachází Brestská pevnost, která byla postavena v 19. století a měla sloužit k ochraně západních hranic Ruska. V roce 1941 však byla vlivem operace Barbarossa (invaze německých vojsk do Sovětského svazu) dobyta. Padlo zde přes 2 000 sovětských vojáků a jejich rodinných příslušníků včetně dětí. Dalších cca 6 800 osob bylo zajato. Dnes slouží ruiny pevnosti jako památník. Dominantou areálu je

gigantické sousoší vojáka, který se s grimasou ve tváři a helmou v ruce zoufale natahuje po vodě. Na rozlehlém prostranství hoří věčný oheň obklopený deskami se jmény padlých. Objekt sice působí velice monumentálně, ale je zde cítit obrovská pokora.

Další zastávkou již byl cíl naší cesty, hlavní město Minsk. Žijí zde na rozloze cca 500 km² necelé 2 mil. lidí. Město leží na břehu řeky Svislač a na významné obchodní křižovatce mezi Polskem a Ruskem. Během druhé světové války byl Minsk značně poničen. Osmadesát procent budov skončilo v sutinách a muselo se vystavět znovu. O Minsku se říká, že je nejčistším městem v Evropě, a je to pravda - nikde neleží odpadky a v centru dokonce nenarazíte na posprejované zdi. Jak uvádí zahraniční časopis 100+1: "Jedná se o jedno z nejvýznamnějších center někdejšího Sovětského svazu, které dnes návštěvníky překvapuje nejen čistotou, ale i mísením kultur a prolutím minulosti se současností: vedle majestátní sochy Lenina tam proto můžete narazit třeba na rozlehlou futuristickou knihovnu. Mísí se v něm vznešenost Petrohradu a chlad Moskvy". Centrum Minsku je moderní a vše je doslova monumentální. Tamní domy jsou paláce, silnice jsou magistrály, památníky jsou parky, parky jsou obory. Vše pak navečer dokresluje dokonale nasvícení. Prostě nádhera.

Po příjezdu na předměstí Minsku jsme přijali pozvání od ředitele Muzea linie Stalina pana Alexandra Alexandroviče Metly, který byl naším hostitelem. Areál muzea věnovaný 2. světové válce je velký, troufám si říct, jako půlka Staroviček. Nejprve nás pohostili jejich tradiční studenou polévkou (něco jako nevařený boršč s vařeným vejcem). K pití jsme dostali běloruský nealkoholický

Památník v Brestu

nápoj Kvas, který se vyrábí z chleba. Chutná nejprve zvláště, jakoby se míšily chutě kofoly, piva, kávy a snad i hlíny s dochutí pendreku na patře, nicméně je velice osvěžující. Poté jsme již byli provedeni po celém objektu, kde kromě zbraní, děl a veškeré pozemní a vzdušné techniky najdete i opevnění, bunkry a zákopy. Navečer jsme se ještě setkali s vnučkou pana Mirenkova, Elenou Olegovnou a jejím manželem. Společně jsme navštívili hrob jejího dědečka a na náhrobek umístili pamětní desku na pietní akt, který proběhl další den. Ten se k našemu překvapení nesl opravdu ve velkolepém stylu. Byli zde přítomni zástupci ministerstva obrany Běloruska, představitelé nadace Paměť Afghánistánu a klubu Vojáci vítězství, syn pana Mirenkova Oleg Ivanovič, vnučka pana Mirenkova Elena Olegovna s rodinou, členové Klubu vojenské historie Praha, vojenská kapela a vojáci Rudé armády, kteří drželi čestnou stráž a slavnostní akt zakončili pietní salvou. Celou ceremonii natáčela celostátní běloruská televize. Reportáž můžete zhlédnout na odkaze (<https://youtu.be/uJF7HfNa2co>). O akci se zajímal i český velvyslanec v Minsku. Dokonce nás pozval na osobní setkání, které jsme však z časových důvodů neuskutečnili. Po samotném aktu jsme totiž přijali pozvání od představitelů Běloruska na slavnostní oběd, kde jsme byli dokonce oceněni za zásluhy o pietní činnost. Po obědě jsme pak navštívili běloruské státní Muzeum historie Velké vlastenecké války, jak Rusové označují druhou světovou válku. Jeho monumentalita je fascinující, avšak za uctění 2 300 000 obětí, které padly na území Běloruska, zcela pochopitelná. Během války zemřel doslova každý třetí Bělorus. Snad žádná rodina nezůstala úplná. Není se tedy čemu divit za jejich hrdost a oddanost. Další den jsme započali snídání u vnučky pana Mirenkova. Poté jsme se

přemístili do Muzea linie Stalina. Tento den, 3. července, slaví Bělorusko Den nezávislosti. Připomínají si tím výročí osvobození města Sovětskou armádou od nacistických okupantů. A letos to bylo již 75 let. V muzeu se konal XIII. Festival „Bagration“ završený sehráním bitvy o Minsk. Samozřejmě akce byla jak jinak než velkolepá, jakoby vytržená z nějakého válečného filmu. Vojáci (cca 200 osob - od nás, ze Slovenska, Polska, Ukrajiny, Běloruska a Ruska) v dobových kostýmech, střely, palby, ohňové efekty, nálety bojových letadel, bojová technika (např. T-34-76, Su-76M, GAZ-67, replika tanku Panzer III), apod. Nicméně ten největší zážitek nás teprve čekal. Večer se v centru Minsku konala slavnostní přehlídka vojsk, pozemní a letecké techniky. Jestli jsem již použil slova typu monumentální, gigantické, velkolepé, tak už nemám jiná. Prostě megalomanská akce, které se účastnili všichni představitelé Běloruska v čele s prezidentem Lukašenkem. Srovnal bych to s přehlídkou, kterou jsem viděl v reportáži ze Severní Koreje. Za doprovodu Běloruského vojenského orchestru, který čítal snad 200 členů, byly postupně představeny různé vojenské či policejní jednotky, včetně ženských sborů. Přehlídky se zúčastnilo několik zemí východu od Kazachstánu, Uzbekistánu, přes Kyrgyzstán až po Čínu. Slovo dokonalost došlo při představení čínské vojenské jednotky svému naplnění. Takovou disciplínu a dril jsem ještě neviděl. Celé to na mě působilo až temně a děsivě, doslova jakoby ožila legendární teraktová armáda. Jeden ze serverů uvádí, že se přehlídky zúčastnilo celkem 5 000 vojáků, více než 280 vozidel a 50 letounů. Celé to velkolepé představení završil slavnostní ohňostroj. No a po těchto všech zážitcích jsme v cca 0:30 vyrazili směr naše domovina. Co říci na závěr? Zvláštní místo,

zvláštní lidé. Myšleno však zcela v dobrém. Pocity se ve mně bily. Nejprve jsem byl nadšen, chodil jsem doslova se spadenou sanicí. Pak se ve mně mísil smutek, úzkost, zděšení a dokonce i fanatismus, který na mě místní trochu přenesli. Prostě pocity značně rozporuplné. Dnes již s odstupem času a nahlédnu můžu tvrdit, že ten jejich „fanatismus“ je opodstatněný. Bělorusové opravdu žijí svou „temnou“ minulostí a úcta k jejich předkům je v nich hluboce zakotvená. Nejen u dospělých, ale i u dětí. Přesvědčila mě o tom dvanáctiletá dcera ředitele Muzea linie Stalina, která se slzami v očích uctila padlé vojáky Rudé armády na hustopečském hřbitově. V polovině července jsme se totiž na oplátku postarali my o našeho hostitele Alexandra, který se svou ženou a již zmíněnou dcerou navštívili Starovičky. Zastavili se u nás na dva dny při jejich cestě do Rakouska. Byli se poklonit k našemu Památníku bitvy u Staroviček a navštívili hustopečský hřbitov. Z krás okolí pak Levandulovou farmu, Mikulov a Lednicko-valtický areál. Kruh se tedy uzavřel a my budeme doufat, že se naše přátelství nevytratí. Fotky z návštěvy Minsku najdete na webových stránkách obce v sekci Fotogalerie, kde najdete i další odkazy na krátká videa. Samotný životopis I. S. Mirenkova, jeho vztah ke Starovičkám, článek o tankové bitvě a osvobození najdete také na webu obce Starovičky (<http://www.starovicky.cz/obec/historie.htm>). Dále byla ku příležitosti návštěvy Minsku vytvořena fotokniha s názvem Ivan Stěpanovič Mirenkov – Čestný občan Staroviček, kde je cca 30 stran věnováno jeho životu, bitvě, osvobození a vztahu ke Starovičkám dolažené několika fotkami z návštěv naší obce. Kniha je k dispozici na obecním úřadě, kde si ji můžete prohlédnout.

Tomáš Dolák

Pamětní deska na hrobě I. S. Mirenkova

S představiteli Běloruska a členy Klubu vojenské historie

Přetování krajem André 2019 - Sobota 22. června

Přesto, že se - po více jak deseti účas-tech na této akci - považuji za zkušeného pamětníka, letos jsem v předvečer startu nemohl usnout. Pořád jsem sebou v posteli házel ze strany na stranu, hlavou se mi honily nejrůznější otázky týkající se mé připravenosti na akci, a ne a ne zabrat. Snad to bylo tím dusnem, které nám počasí nadělilo, snad pochybnostmi, že jsem něco zanedbal, nevím, už jsem napočítal několik set oveček, a pořád nic. Až takhle k ránu přišel mráкотný spánek a s ním i podivný sen.

Na startu v Hustopečích, tam kde bývá startovní čára, tak tam stála velká cedule, kolem které se tísnila spousta lidí. Když říkám velká, tak velká. Opravdu. Odhaduji to na skoro 2 metry na výšku a alespoň metr na šířku. Metr jsem s sebou sice neměl, ale můžete se poptat i jinde, určitě najdete někoho, kdo vám to potvrdí. A hlučno tam bylo jako v úle. Všichni natahovali krky, aby si mohli přečíst, co tam bylo napsáno a nakonec, když dočetli, odcházeli rozmrzení a zklamání. Když jsem se dostal blíže, nemohl jsem uvěřit vlastním očím – takovým tím divným úřednickým žargonem tam bylo velkými písmeny černou barvou napsáno: Dle nařízení EU 006190/2019 se s okamžitou účinností zakazuje jezdit na šlapacích kolech a to na všech cyklostezkách provozovaných státem. Důvodem je ochrana životního prostředí, neboť jízda na šlapacích kolech oproti elektrokolům představuje pro naši přírodu zvýšenou zátěž. A to zejména zvýšeným hlukem vydávaným cyklisty jako např. sípání a chrčení, kterými ruší i ten zbytek toho živého, co nám ještě zůstal, a vypouštěním různých plynů, zejména při jízdě do kopce (hlavně do Vrbic).

Dále tam na té ceduli byly zmíněny sankce a pokuty za porušení tohoto nařízení a ještě poučení, že místní samospráva vyšly vstříc všem zájemcům o

akci Krajem André a operativně zabezpečily dostatek elektrokolů k zapůjčení za nízký správní poplatek spolu s prodlužovačkou a nabíjecím stojanem, spotřebovaná energie zdarma. A navíc jako bonus bude koňský doprovod letos kromě tekutin rozvážet i cyklobaterie. A náhradní prodlužovačky pro ty, co tu zapůjčenou ztratí.

Zamáčknul jsem slzu, hodil svoje kolo do připraveného kontejneru a šel si stoupnout do asi 50ti-hlavé fronty na zaplacení správního poplatku. Moc se to nehýbalo, ta fronta, protože formulář ŽÁDOST O SPRÁVNÍ POPLATEK ZA PŮJČENÍ ELEKTROKOLA nejprve došel a čekalo se na rychlou spojku, až dorazí z úřadu s další várkou, potom v tom vedru vyschla barva na razítko pro DOKLAD O ZAPLACENÍ SPRÁVNÍHO POPLATKU a nakonec se ještě musel vyřídít chybějící kód Správního poplatku pro EET. Někdo mi říkal, že odpoledne vypadla i WiFi síť a spojení s EET systémem se rozpadlo. Když jsem se už konečně dostal na řadu a zaplatil, dostal jsem klíčky od elektrokola, prodlužovačku a oba papíry (ŽÁDOST O SPRÁVNÍ POPLATEK ZA PŮJČENÍ ELEKTROKOLA a DOKLAD O ZAPLACENÍ SPRÁVNÍHO POPLATKU), šel jsem si vyzvednout elektrokolo ze stojanu a snažil se připojit prodlužovačkou k nabíječce. Musím kladně hodnotit přípravu organizátorů akce Krajem André, že zajistili dostatečný počet zásuvek na nabíjení. Asi to nebylo snadné. Dokážete si jistě představit situaci, kdy doma potřebujete instalovat nové osvětlení v komoře bez oken a pro to připevnění potřebujete v jednom místě elektrickou zásuvku na pracovní světlo, vrtačku, nabíječku na accu šroubovák, rádio s hudbou a Radiožurnálem a lux, tedy vysavač. Žádná radost. Nevím jak komu, ale mně vytvoření takového složitěho zařízení trvá více času než samotná montáž toho chybějícího světla.

Nu což, připojil jsem si nabíječku elektrokola pomocí prodlužovačky k volné zásuvce toho nabíjecího Toho (jak se to vlastně nazývá?) a slyším, jak vedle mě telefonuje jeden z organizátorů akce Krajem André s provozním vedoucím z Lidlu, že jim problikávají světýlka na mrazácích. Asi slabý drát, mýnil organizátor. A za chvíli podobný telefonát z Penny, že chladáky na maso úplně vypadly. Asi slabý pojistky, mýnil organizátor. A nakonec zoufalý vedoucí z Coopu, že jim vypadávají registrační pokladny. Asi drobný šlus proti nuláku, mýnil organizátor. To asi mají u E.ONu pěknou honičku, pomyslel jsem si já a podíval se vzhůru, odkud je veden ten napájecí kabel k našemu Tomu a viděl jsem na sloupu elektrického vedení, jak se kouří a jiskří z porcelánových izolantů. Doufám, že to nerozhodí Dukovany, pomyslel jsem si, už tak mají dost problémů s udržením stabilní výroby elektřiny. A kdyby ještě fouklo na Baltu a roztočily se jim tam ty jejich větrníkové farmy, nedej Bože, tak by to mohlo spálit i ty drahé přehrániční transformátory, které jsme před asi čtyřmi, pěti léty museli instalovat, abychom odřízli přeliv energie z větrníků sem k nám a vyhnuli se black-outu.

Pan organizátor dohodovil s provozním z Coopu, vyhodnotil nastalou situaci jako problematickou a zavelel konec nabíjení, že potřebujeme udržet elektrickou soustavu alespoň Jihomoravského kraje v chodu. Vytáhl jsem prodlužovačku z Toho a čekal na další pokyny. Organizátoři mají určitě plán B, a také ano, protože asi za 2 hodiny přijel vůz E.ONu a za ním i plošina a E.ON servismani se začali připravovat k výstupu na sloup elektrického vedení, kde popraskaly porcelánové izolátory. Asi to dělají často, říkám si, protože byli hotovi natotata. Potom se vrátili k našemu Tomu, řekli panu organizátorovi, že takhle by to dále nešlo (ale jinými slovy), a odpojili cca 30 zásuvek z těch

asi padesátí, na které jsme byli přísáti my, cyklisté. Potom volali pánovi z Lidlu, jestli to je v pořádku a on jim potvrdil, že ano, že to (asi mrazáky) už neblíká, a nabídl jim, že si mohou do Lidlu přijít pro krabici Magnum ledňáků, že jsou stejně trochu roztekly, ale jíst se ještě dají. Lžička k tomu je pro zaměstnance E.ONu zdarma, dodal pán z Lidlu.

Připojení účastníci akce Krajem André si přepojili svoje prodlužovačky do těch zásuvek na Tom, co zbyly a já a několik dalších jsme zůstali mimo. Říkal jsem si, že zatím zajdu do Lidlu, třeba tam budou prodávat Magnum se slevou. Sice nemám lžičku jako pán z E.ONu, ale snad se někde po cestě najde voda na umytí rukou, abych nebyl upatlaný. Magnum je pro mě srdeční záležitost, tak proto musím ustoupit z té echt hygieny. Večer doma to doženu a ruce si navíc umyji i Savem. Slibuji.

Po cestě do Lidlu jsem se mrknul na věž – hodiny ukazovaly za pět dvanáct – snad to letos stihnou alespoň do Kobylí, na meruňkový táč a meruňkové pivo. Za mnou stálo v řadě a s prodlužovačkou v ruce dalších cca 30 lidí. Ti budou muset celý okruh absolvovat asi v noci. Možná by si měli někde zajistit nocleh a pořádně se na to vyspat. A hlavně něco na zub, protože na razítkovacích místech bude asi prázdné.

Z Lidlu jsem se vrátil drahně po jedné a stále nebyly volné zásuvky. Nechtěl jsem se dále mačkat u Toho (a připouštím, začínal jsem být nervózní, že všechna místa po trase budou zavřená), tak jsem z kontejneru vytáhl svoje kolo, hodil tam to půjčené – snad si to přeberou – a vydal se po silnici s auty a nákladáky opačným směrem do Kurdějova. Plánoval jsem, že se i s kolem nějak nenápadně přetáhnu přes

Boží muka a sjedu do HorBoj na přesňáky- ty jsou také moje srdeční záležitost. Snad mě nikdo nechytí. Už jsem si nepamatoval přesně, jaké sankce by mohly být případně aplikovány, ale snad mi nic neuseknou. A domů potom pojedou normálně po silnici. To už bude večer a provoz už nebude takový velký. A když pojedou kolem tanku, tak pojedou tiše, jako myška a hlavně si musím dát pozor na plyny!

Ráno jsem se probudil v ne zrovna báječné kondici, trochu s neblahou předtuchou, že se něco stane, ale sedl jsem na kolo a vydal se statečně na start. Na startu v Hustopečích, tam kde bývá startovní čára, tam stála velká cedule, kolem které se tísnila spousta lidí. Když říkám velká, tak velká. Odhaduji to tak na skoro 2 metry na výšku a alespoň metr na šířku. Metr jsem s sebou neměl, ale můžete se poptat i jinde, určitě najdete někoho, kdo vám to potvrdí. A hlučno tam bylo jako v úle. Všichni natahovali krky, aby si mohli přečíst, co tam bylo napsáno a nakonec odcházeli rozmrzelí a zklamaní. Když jsem se dostal blíže, nemohl jsem uvěřit vlastním očím – takovým tím divným úřednickým žargonem tam bylo velkými písmeny černou barvou napsáno: Dle nařízení vlády ČR 105119/2019 se s okamžitou účinností dovoluje jezdit na šlapacích kolech a to na všech cyklostezkách provozovaných státní správou až a pouze po zaplacení mýtného. Důvodem je ochrana životního prostředí, neboť jízda na šlapacím kole představuje pro naši přírodu neúměrnou zátěž. A to zejména zvýšeným hlukem vydávaným cyklisty jako např. sípání a chrčení, kterými ruší ten zbytek toho živého, co

nám ještě zůstal, a vypouštěním různých plynů, zejména při jízdě do kopce (hlavně do Vrbic). Vybrané mýtné bude použito pro ochranu přírody.

Dále tam na té ceduli byly zmíněny sankce a pokuty za porušení tohoto nařízení a ještě poučení, že místní samospráva vyšly vstříc všem zájemcům o akci Krajem André a přímo na startu zajistily stánek s prodejem mýtných známek. A navíc jako bonus bude koňský doprovod letos kromě tekutin zabezpečovat i prodej mýtných známek pro ty, kteří by snad zapomněli na startu. Znáte lidi...

Zamáčknul jsem slzu a šel si stoupnout do asi 50ti-hlavé fronty na zaplacení správního poplatku na mýtné. Moc se to nehýbalo, ta fronta, protože formulář ŽÁDOST O SPRÁVNÍ POPLATEK NA VYSTAVENÍ MÝTNÉ ZNÁMKY nejprve došel a čekalo se na rychlou spojku, až dorazí z úřadu s další várkou, potom v tom vedru vyschla barva na razítko pro DOKLAD O ZAPLACENÍ SPRÁVNÍHO POPLATKU a nakonec se ještě musel vyřídit chybějící kód Správního poplatku pro EET. Někdo mi říkal, že odpoledne vypadla i WiFi síť a spojení s EET systémem se rozpadlo. Když jsem se konečně dostal na řadu a zaplatil – ale to jsem už, myslím, jednou psal, ne???

Všechny, co dočetli až sem musím ubezpečit, že letošní ročník Krajem André probíhal úplně stejně jako 14 předchozích ročníků a bylo to krásné. Ostatně jako obvykle.

Zvu vás na příští, už půlkulatý, 15. ročník 🍷

Kamil Ondrák

Opět se Vám hlásím, dne 18.5.2019 se v Plzni konalo 1. kolo extraligy mužů a žen. Zde jsem šel hned tři disciplíny, dálka 1. místo s výkonem 754 - trojskok 8.místo s výkonem 14,16 – 200 m mimo soutěž s časem 22,29.

*3.6.2019 mítink EA - Memoriál Josefa Odložila v Praze, dálka 1. místo s výkonem 780.

*11.6.2019 Praga Academica, dálka 1. místo s výkonem 754.

*20.6.2019 mítink IAAF aneb Zlatá Tretra v Ostravě, dálka 6. místo s výkonem 766.

*17.7.2019 Velká cena Tábora Memoriál Ing. Jana Pána, dálka 1. místo s výkonem 794.

*20.7.2019 Mezinárodní atletický mítink 43. velká cena v Novém městě nad Metují, dálka 1. místo s výkonem 775.

*26.7.2019 Mistrovství ČR mužů a žen na dráze v Brně, dálka 1. místo s výkonem 772.

Tohle pro mě byly bohužel poslední závody v sezóně, kvůli únavové zlomenině na noze. Snad budu brzy fit, abych se mohl začít připravovat na další sezónu a to olympijskou.

Tak držte pěsti, s pozdravem Radek Juška

Navazuji na důstojnou vzpomínku Aničky Haluzové na zemřelého pana Františka Úlehu z dubnového ZPRAVODAJE. Týkala se i jeho kobylinky Cifry, která byla posledním formanským koněm v obci. Kdysi mělo zdejší JZD více než 10 párů koní a několik hříbat. Ptám se spolu s autorem překrásné slovácké písničky: „Kam ste sa podĕli koně v našej dědině?“ Zmizeli, nejsou a nebudou, stejně jako jeden po druhém odešli hospodáři, kteří o ně vzorně pečovali.

Několik slov o autorovi. Pan Josef (Jožulka) Uher žije v Lanžhotě v Domově seniorů. Narodil se v roce 1933. Sám o sobě říká: „Nejsem muzikant, ani zpěvák, ale svými texty a nápěvy k nim jsem potěšil mnohá srdce hudebníků i lidových zpěváků.“ Jeho oblíbenými tématy jsou láska, vínečko, koně, rodiště Lanžhot. Mezi nejznámější skladby patří: Zařehťali koně, Forman Ján, Za Lanžotem v poli, ale taky Svatý obrázek a Zpívali mužáci. Skvělými interprety jeho písní jsou manželé Osičkovi. Potěšte se i Vy Jožulkovou skladbou! Je v ní hodně pravdy.

Zpívali mužáci
Jožulka Uher

Rubato

I. Zpí - va - li mu - žá - ci pod ka - š - ta - nem u má - je, né - sla sa pĕs - nič - ka
pod - ve - če - rem pĕk - ná je. Spo - mí - na - li ko - ně vra - né
aj fra - jár - ky sta - ro - dáv - né, aj fra - jár - ky sta - ro - dáv - né.

II. Svítla hvězdička ve skléněce, na víně,
kam ste sa podĕli koně v našej dědině?
A kde že sú zahrádečky,
a kde spíte frajárečky, a kde spíte frajárečky.

III. Kam sa nám šeko to pominúlo, hvězdičko?
Daj že nám na smutek zapomenút, skléněčko!
Frajárečky nezavedem,
na koničkách nepojedem, na koničkách nepojedem.

IV. Tá naša písnička také jednu ztratí hlas,
tenkrát, až nebude pod kaštanem žádný z nás!
Kdo že potom vínko pijať bude za nás? A kto pĕv a t?
A kto zpívat? Bude za nás a kto zpívat?

A. Mazůrková

Zprávičky po našem

Víte co v tem našem zpravodaju chybí? No přece Štarvičina. Rozhodl sem se teda, že založím rubriku v našem "rodným" jazyku. Takový trochu přídrzly zprávičky. K temu mě inspiroval sósed z Pavlovic, von je tam taky místostarostó, nejaké stréc Petr Hasil. Von právě píše místní hlášení po moravsky, na jakési té sociální síti. Nebydme teda pro jednó tak uvědoměli a trochu se zařechtíme. Budu muset stejnak asi zajít za tetičkó Haluzová (Anička) na štampeku, aby mě zkontrólovala, esi nepišu načisto nesmysle. Vona bude mysim moc ráda, protože by chcela, aby se tá naša "rodná" mluva nezapomněla. A má recht! Snáď mě prominó, esi napišu nejakó blbost.

Tož budu vám pokaždý, teda esi se mě bude chcet, donášet nejaký tý zprávičky z dědiny a vo tem co se kde stalo. Uděláme si trochu radost. A kemu se to nelíbí, tož nechť to nechte. Představte si, že ten program, v kerým to pišu je tak hlópe, že mě snáď každý druhý slovo označuje, že není správný. No.

Dem teda na to:

- letos byla marhulí plná dědina, nikdo to nechcel. Nekdo to trhal a prodával a nekdo zbíral do škopka (to zas bude vožralých) a nekemu to zvostálo na stromě. Ale za voharky by lidom ruky utrhal.
- v hody, teda to bylo neco. Snáď žádné nebyl střízlivé. To zas byla vostuda. Ale musíme poděkovat tem, co u teho bévají. Poslóchat tech vožralých celé vekend musí dat dosť zabrat.
- s tó Levandulová farmó to bylo letos trochu lepší. Snáď skoro všeci lidi tý značky vo tem parkování dodržovali. Ale stejnak só to hovada. Dyby byl koš po 50 metrech, aji to by bylo málo. Házeli to svinstvo, kam se jim zachcelo.

- byli sme se ukázat v Minsku, tož náročný to bylo. Pořád nás nekam vodili. Ani nás nechceli nechat chvílu si nekde vodpočnót.
- ja, a kdo eště nezapltil za pse, feny, popelnice, či tó vzácno vodu, tož fofrem na obec.
- víte, co by bylo krásný? Dyby si každé svoju zahrádku před barákem vosadil kvítkama, jak naše stařenky. Místo tech kameňů. Tož to by bylo neco! Aji lepší by se dýchalo.
- no a taky by si každé mohl před barákem zamect! A aji vyrépnót tó lebedu, kerá roste mezi téma kachličkama, či co to je.
- na hřišti budú dělat nový zábradlí, tož se vo ně moc nevopírete, ať nám to chvílu vydrží.
- štrnáctýho září, bude u kulturáku zasé to Farmářský vodpoledně. Kdo máte nejaké ten výpěstek, tož to doneste. Aspoň se zas spolem zendem. Voni tam pré budú aji děcka z naše škoie ukazovat svoje výtvary, kerý dělali celé loňské rok.
- nezapomeňte se narychtovat na vinobraní. Za chvílu to zasé začne. Tož fofrem pouklízat sklepy a nachystat nádoby a kadě, škopky, putny atd..
- podali sme nekolik žádostí o dotace, tož bude všeko o trochu draší, než se plánovalo. Vono to barjaký papírování snáď zabere víc času, než celý to udělání.
- v celé dědině se budú měnit všecy světla za jakýsi moderní. Rači si nakupte svíčky, dyby se to nepodařilo.
- bude se muset udělat nová rozhledna. Tady tá už je stará a mohlo by se tam nekemu neco stat.
- ve školy se snáď bude dělat jakási vzduchová sóstava, či co. Má to aji fókat studené vzduch.
- letos je ale děcek! To abysme začali přeměšlat, esi tó našu školku neudělat věcí.
- nekeří mě povídali, že do teho zpravodaju pišo furt tí stejní lidi. Tož proč místo tech blběch keců taky neco nenapišo.

No teda, snáď už je to všeko co sem vám chcel povykládat. Tož zasé příště tady na temto místě. **Tomáš Dolák**

Krojované hody a hodky 2019

Přišlo jaro a pro nás, místní krojovanou chasu, to znamenalo sejít se a opět po roce začít trénovat na hody. Pomalu ale jistě jsme se připravovali na tuto největší kulturní událost obce. Od konce března jsme se pravidelně scházeli, zpívali, verbovali či tančili. Ani jsme se nenadáli a přišel předhodový týden.

V úterý 23. července se po probuzení vydali naši stárci spolu s dalšími pomocníky pro máju do lesa ve Valticích. Mimo to si každý stárek vybral i májku pro svou stárku. Po příjezdu již mohly začít všechny přípravy spojené s hodama, od čištění máje a májek až po úklid a zdobení areálu.

V pátek 26. července se konalo ruční stavění máje. Za pomoci silných občanů Staroviček (za což jim tímto děkujeme) se podařilo stárkům máju postavit, a tak mohly hody začít.

V sobotu 27. července ráno se stárci sešli spolu s kapelou Zlaťankou z Kobylnic u prvního stárka Patrika Hoffmanna, aby se mohli vydat do obce a pozvat všechny naše občany na hody. Krojovaný průvod začal odchodem všech stárků od prvního stárka k první stárce Adéle Janouškové, kde již netrpělivě čekaly i ostatní stárky. Zde jsme se chvíli zdrželi, zatancovali, spolu se všemi krojovanými se vyfotili u kostela a poté jsme vyrazili průvodem pro hodovní právo k panu starostovi. Právo pořádat hody bylo předáno a tím byly hody oficiálně zahájeny a mohlo se vyrazit na hodovní sólo, kde začala odpolední zábava, kterou zpestřilo dětské sólo Čmeláci. I přes to, že nás od průvodu přes celou odpolední zábavu trápily přeháňky, naše nálada neklesala a my i tak stále doufali, že se počasí umoudří a večerní zábava bude venku. Tak se i stalo, a tedy od 20:00 hodin začala večerní

zábava, kterou stárce a stárky zahájili nástupem a tanečním sólem.

V neděli 28. července nás ve 13:00 hodin čekala mše, po níž jsme se vydali na sraz ke druhé stárce Míši Langové. Odtud jsme se spolu se Zlaťankou vydali průvodem na sólo. Zde byla opět odpolední zábava, kterou obohatilo nejen tradiční sólo zapletačky, ale i obrovské množství přespolních chas. Po odpolední zábavě jsme si přespolní chasy rozdělili a pozvali je na večeri. Poté začala večerní zábava i s půlnočním překvapením. Tentokrát ve stylu Pomády.

O týden později, tedy v sobotu 3. srpna, se konaly hodky. K tanci a poslechu hrála DH Sokolka ze Šakvic, která se postarala o skvělou zábavu. Tradičně se zvolili staří stárce, kteří se poté starali o zábavu a také nechybělo žufánkové sólo, pro nás již tradičně s bezinkovým burčákem.

I přes to, že nám počasí letos na některé zábavy neprálo, tak věřím, že jste si hody či hodky užili stejně jako my.

Také bych jménem všech stárků a stárce chtěla poděkovat všem sponzorům! A zároveň největší dík patří rodičům za jejich podporu a pomoc.

P.S.: Baví tě folklor, jezdíš na hody, chtěl(a) by ses naučit zpívat, tancovat, verbovat? Pokud ano, tak budeme rádi, když se k nám přidáš právě TY! Neváhej nám napsat, co nemáš naučíme. :-)

Adéla Janoušková

Foto: Bc. Josef Janoušek

KULTURNÍ KOMISE STAROVIČKY POŘÁDÁ:

v sobotu dne 14. září 2019

od 14:00 na prostranství u kulturního domu

FARMÁŘSKÉ ODPOLEDNE aneb
SOUTĚŽ O NEJVĚTŠÍ VÝPĚSTKY

- 14:00 příjem výpěstků (kategorie níže)
- 15:00 vyhlášení vítězů v každé kategorii
- vystoupení dětí z místní školky
- soutěž výtvarů ze šustí
- soutěž ve vyřezávání dýní

Kategorie soutěže: (v 1. - 5. kategorii rozhoduje váha výpěstku)

1. největší brambora
2. největší cibule
3. největší dýně
4. největší paprika
5. největší hrozn
6. cena veřejnosti

Po dobu akce bude v kulturním domě probíhat
výstava výrobků a výtvarů dětí
z místní školy a školky.

SDH Starovičky

Činnost našich hasičů

Mladí hasiči se pravidelně účastní soutěží v uzlování a požárním útoku. Svými výkony se vždy umístili v první polovině mezi všemi soutěžícími družstvy. Závodů se účastní v průměru 10 až 15 družstev. Mladé hasiče ještě v září čekají dvě soutěže v požárním útoku a to ve Vlasaticích a Cvrčovicích.

V měsíci srpnu jsme dětem udělali táborák s opékáním a nocováním v hasičské zbrojnici. Druhý den měly děti ráno hned po snídani ukázkou práce s hasičským vozem – cisternou, ve které si vyzkoušely práci s vodou a seznámily se s jeho vybavením. Odpoledne jsme pak jeli do Hustopečí, kde jsme navštívili místní rozhlednu a Sportovní stáj Valkýra, kde si děti mohly prohlédnout koně, lamy, kozy, ovečky

a jiná různá domácí zvířata. Cestou si malí hasiči dali osvěžující zmrzlinu a jeli jsme domů do Staroviček. Na večeri, která byla opět v hasičské zbrojnici, děti pořádaly 5 l kastrol špaget s kečupem a sýrem. Po večeri jsme plánovali stezku odvahy, ale protože začalo pršet, stezka odvahy se konala jen v hasičce a poté děti zhlédly nějaké pohádky, aby dobře usnuly. V neděli ráno po snídani jsme děti předali rodičům.

Také jsme organizovali společně s OÚ Starovičky II. ročník harmonikářů ve Starovičkách. Po akci Harmoniky Starovičky 2019 jsme ještě pořádali akci Pálení čarodějnic pro děti a pak i pro dospělé.

Mužstvo dospělých hasičů se účastnilo několika soutěží v požárním útoku. Vyhráli okrskovou soutěž v požárním útoku ve Strachotíně

a noční soutěž v Šitbořicích. Další soutěží jsme se nemohli účastnit pro nízký počet členů. A proto tímto upozorňujeme zájemce, kteří mají zájem stát se členem SDH Starovičky, že jsou vítáni! Hlavně mladí mládenci, ale i děvčata a děti od 5 let.

Po dokončení výstavby věže v hasičské zbrojnici a úpravě jejího okolí bychom rádi udělali den otevřených dveří, aby si mohli lidé a mládež prohlédnout budovu a vybavení naší jednotky. Hasička by měla být i vysvěcená včetně umístění techniky a nového praporu a to koncem září letošního roku. Naším cílem je stále pracovat s mladými hasiči, udržovat techniku v pohotovostním stavu a těšíme se na zájemce, kteří by chtěli posílit naše řady.

Starosta SDH Stanislav Novák

Poděkování

Touto cestou bychom chtěli poděkovat hlavně vedoucím mladých dobrovolných hasičů **Petrě Hanáčkové, Davidovi Hanáčkoví a panu Novákovi**. Společně strávený víkend dětem (i rodičům) zpříjemnil prázdniny. Děkujeme nejen za tento víkend, ale i za volný čas, který věnují mladým hasičům během roku.

Děkují rodiče a děti z kroužku mladých dobrovolných hasičů.

Společenská kronika

V měsíci červenci oslavili významné životní jubileum

paní **Anna Haluzová** – 70. narozeniny

paní **Božena Prátová** – 85. narozeniny

pan **Dušan Buchta** – 50. narozeniny

paní **Jaroslava Kadrnková** – 91. narozeniny

paní **Sylva Spěvákova** – 60. narozeniny

V měsíci srpnu oslavili významné životní jubileum

paní **Anna Šafaříková** – 90. narozeniny

pan **Antonín Dolák** – 70. narozeniny

paní **Božena Sadílková** – 91. narozeniny

paní **Hana Harthová** – 50. narozeniny

paní **Marie Bendová** – 80. narozeniny

pan **Pavel Veselý** – 50. narozeniny

Rozloučili jsme se:

červenec – **Vladimír Charvát**, čp. 209

srpen – **Ladislav Pleskač**, čp. 87

Blahopřejeme rodičům:

Dne 29.5.2019 se narodili **Martin a Adam Šafaříkovi**.

Rodiče: **Jaroslava Šafaříková**, Starovičky 246.

Dne 30.6.2019 se narodil **Stanislav Smutný**.

Rodiče: **Gabriela Gabrielová a Luboš Smutný**, Starovičky 324.

Dne 5.7.2019 se narodila **Ema Strouhalová**.

Rodiče: **Dominika Strouhalová**, Starovičky 60.

Dne 2.8.2019 se narodil **Vladimír Charvát**.

Rodiče: **Karla Charvátová a Vladimír Charvát**, Starovičky 247.

Folklórní festival Uherské Hradiště

Skupina pěti chlapců z folklórního kroužku Hanýsek ze Šakvic se letos 22.6.2019 zúčastnila v Uherském Hradišti Národní přehlídky interpretů dětského verbuňku (od 8 do 15 let) - Ti nejlepší z nejlepších. Soutěž byla součástí oslav folklórního festivalu Kunovské léto. Této soutěže se také zúčastnil Petr Cichra z 2. třídy ZŠ Starovičky. Pro všechny chlapce to byla velká čest zúčastnit se těchto slavností. Za svoji účast byli odměněni velkým potleskem a diplomem.

Slovácký verbuňk představuje jeden ze statků zapísaných na seznamu nehmotného kulturního dědictví UNESCO, přispívá k pozitivnímu uplatnění tance v soudobém kulturním a společenském životě v regionech Zlínského kraje, na Slovácku, v ČR i v zahraničí. Slovácký verbuňk je synonymem pro mužský tanec skočného charakteru, je improvizací rozvíjenou schopnostmi, citem a prožitkem každého jedince, se zvláštním rázem a projevem tanečníků, s respektem výrazu vlastní regionální nebo lokální příslušnosti. Výjimečnost tance tvoří individualita a jedinečnost každého tanečníka, který do tance vkládá osobní přínos, vlastní názor, povahu, energii, kreativitu a taneční um.

Význam verbuňku jako mimořádné události a jeho edukační potenciál je také mezi malými a mladými chlapci-tanečníky v dětských souborech mimořádně oblíbený a atraktivní a výrazně přispívá k utváření osobnosti dětí a mládeže, k pěstování zdravého sebevědomí, působí na zvýšení zájmu o tanec a na posílení společenské prestiže tance a podněcuje obnovování zaniklých a vytváření nových aktivit, potřebných pro přirozenou existenci a tradování statku. Posiluje vědomí potřeby péče o lidovou kulturu.

Martina Cichrová

KULTURNÍ KOMISE STAROVIČKY POŘÁDÁ
V SOBOTU 7. PROSINCE 2019
 ZÁJEZD DO ND BRNO NA BALETNÍ PŘEDSTAVENÍ PETRA ILJIČE ČAJKOVSKÉHO
LOUSKÁČEK
 odjezd autobusu od kostela v 15:30
CENA ZÁJEZDU 700,- Kč (vstupenka, doprava)
 Prodej místenek na obecním úřadě ve Starovičkách

Kulturní komise Starovičky pořádá
V sobotu dne 19. října 2019
Drakiádu

sraz je ve 14:00 na
 hřišti ve Starovičkách

- volné pouštění draků
- soutěž o nejkrásnějšího draka domácí výroby
- soutěž o nejvýše letícího draka
- po vyhlášení výsledků opékání špekáčků u táborového ohně

**Přineste si s sebou vyrobeného či koupeného draka,
 pruty na opékání a samozřejmě dobrou náladu**

Při nepříznivém počasí se akce odkládá

vstupné dobrovolné
 Teplý čaj, špekáčky a svačák pro rodiče zajištěny

	Přespolní běh	1. díl tajenky	Otisk ze sazby	Zbraň kordisty	Pobídka	Ukazovací zájmeno (ono)	Český spisovatel		Český letecký modelář	Vybízení	Sídlo v Nigérii	Iniciály chorvat. básníka Krnjčevice	Klub atletů (zkr.)	Přesné		Dobrá vlastnost	Král zvířat	Fotbalista Slavie Praha	Zdaňovat
Napodobat hlas kvočny								Dnešního dne							Ticho				
Lov ryb								Batoh Okolo							Bulharská platidla Potom				
Slovenský „ostře“						Malý ekát Jednotky aktivity						Obyvatel Opavy Zábava							
Pivovar- nická surovina					Provést srovnání Brázda (nář.)						Opevněné sídlo Inic. spis. Klímy						Záporka Značka cizích aut		
	Olymp. hry Restau- race pro motoristy			Století Slovan (básn.)						Arabský stát						Zkratka satelitu Ohrazení			
Masa- rykova univerzita			Situace Český hokejista				SPZ Karviné			Popravčí					Polyetylen Praž. kan. a vodní toky		2. díl tajenky	Švagrová (nářeč.)	
Oplakat														Místo, kde se šermuje					
Auta s označ. TIR															Kotva (zastar.)				
Jméno severských králů					Dojnice	Který									Výpočetní technika Aby (kníž.)		Sbohem Rumunské sídlo		
Obyvatel Récie				Kiloioule Hypnotic- ký stav			Osobní zájmeno	Postava	2 velitelé kozáků	Baltické moře	Mužské jméno	Zn. bulh. cigaret Karetní hláška				Námecky „den“ Kry			
Snížená nota E			Tramvaj (slang.) Uzemní jednotka					Odborová organi- zace							Objemová míra Sady				
Kamna (množ. č.)								Posvě cené Papoušek							Ohafi Vyhrůžka				
Týkající se toku tetřeva							Austral. vačnatců Výrobce zápalek					Kočovník Koupací nádoby							
	Ostny Vzácnost					Sobota (u Židů) Lopatáči					Poučky Příbuzné						Ruský souhlas Část tlus- tého střeva		
Zásek na mlýn. kameni					Hltavě pít. Nevelký					Zde Bečka						Otázka 1. pádu Město na Ohři		Náčrtky	
Stromový porost				Přístavní hráze Nemotora					Jméno Vránové Rozklá datí se						Potáč Laponec				
Bassovy iniciály			Poživatina Kilogram				Sáhnutí (množ. č.) Jm. Ada- movské								Pod- bradek Kraján				
Ne						Znamení (množ. č.) Mající hrany						Pohoří na Balkáně Poutová atrakce							
Očividný					Zemina Mužské jméno						Úder mohou Srbská šepice								
Slovenský „telo“				Pracovní s pluhem Jinak zvaný						Hl. město Dánska Rytmičké celky						Celní kód Libye Opojen alkoholem			
	Skinhead	Vadnutí Naplněná							Oděv soudců Rostlinné vlákno							Osobní zájmeno Protiva		Sekans (značka)	
Světový pohár (zkr.)			Jméno Czárkové Norské sídlo						Vycpáv- kový materiál Italský „tři“							Kopie Římská bohyně úrody			
Tělocvič. nářadí							Milostné toužit Značka astatu								Primát Značka selenu				
Rostlina oman (botan.)						Označení zvířecí lepenky				Ospalý člověk									
Nanesená vrstva						Látky užívané k narkóze					Náš								Pomůcka: Aun, colon, Eket, koir, LY, SSK, Tag, Titu.

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ - SRPEN 2019 / ČÍSLO 77. Vydavatel: Obec Starovičky, Starovičky 43, PSČ 691 68. Zaevidováno pod ev. č.: MKČR E 20321.

E-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz. Náklad 370 ks, výtisk je neprodejný. Za podepsané příspěvky odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky zkrátit a jazykově upravit, obdržené materiály neuveřejnit, důvody neuveřejnění nesdělovat. Termín další uzávěrky je **10. 10. 2019**. Příspěvky zasílejte na e-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz nebo do kanceláře OÚ Starovičky.

Redakce: Iva Horáková (IH), Hana Kapustová (HK). Grafická úprava: Vlastimil Ovísek. Tisk: Tiskárna Brázda, www.tiskarnabrazda.cz. Na vydání tohoto čísla se autorsky podíleli: Vladimír Drbola (VD), Mgr. Dana Walterová (Wal), Petra Novotná (PN), Mgr. Ivana Bajková (Baj), Dominika Francová (Fra), Hana Harthová (HaHa), Ing. František Kadrnka (KaFr) a další podepsaní autoři příspěvků. Fotografie na titulní a zadní straně: Bc. Josef Janoušek.